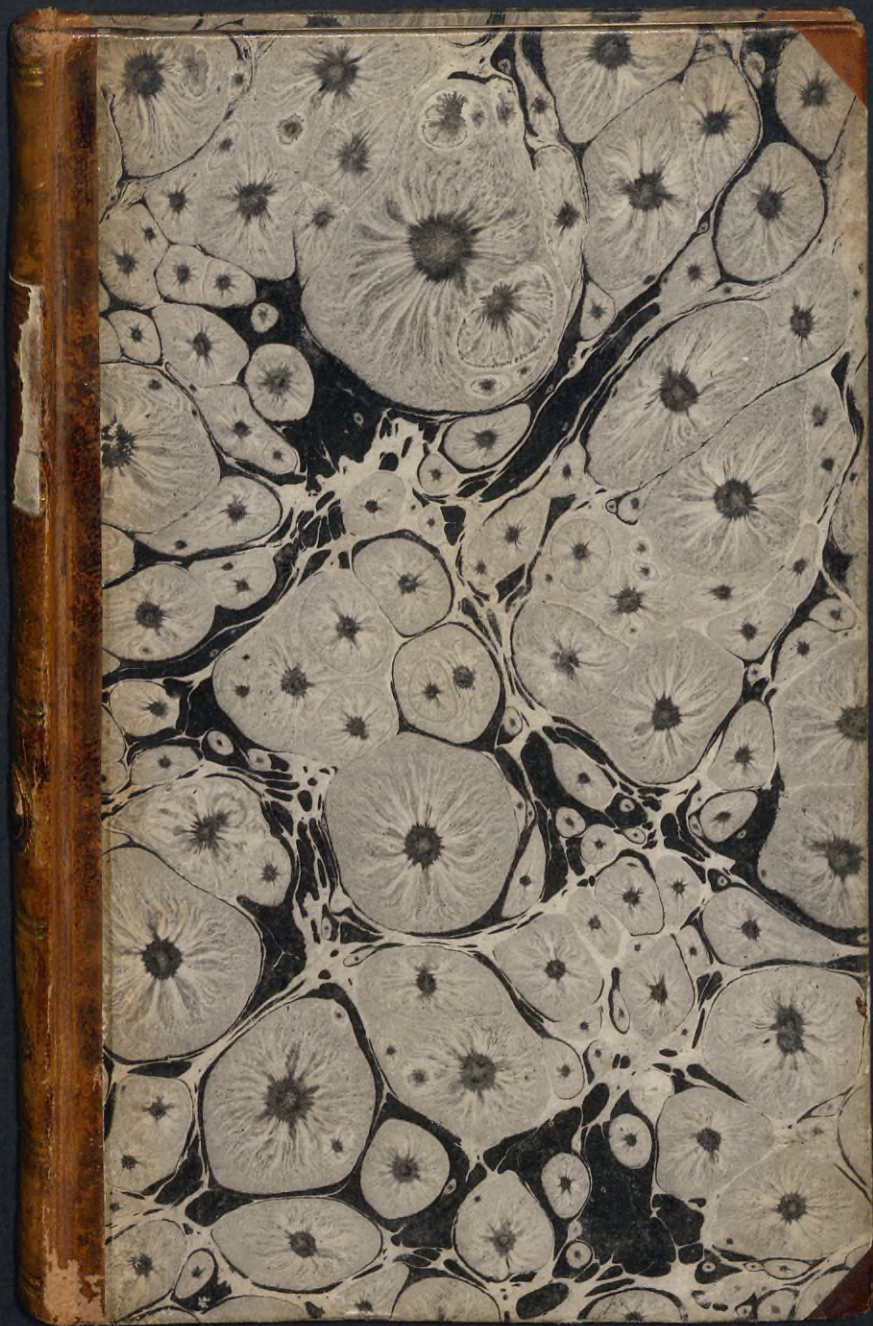

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

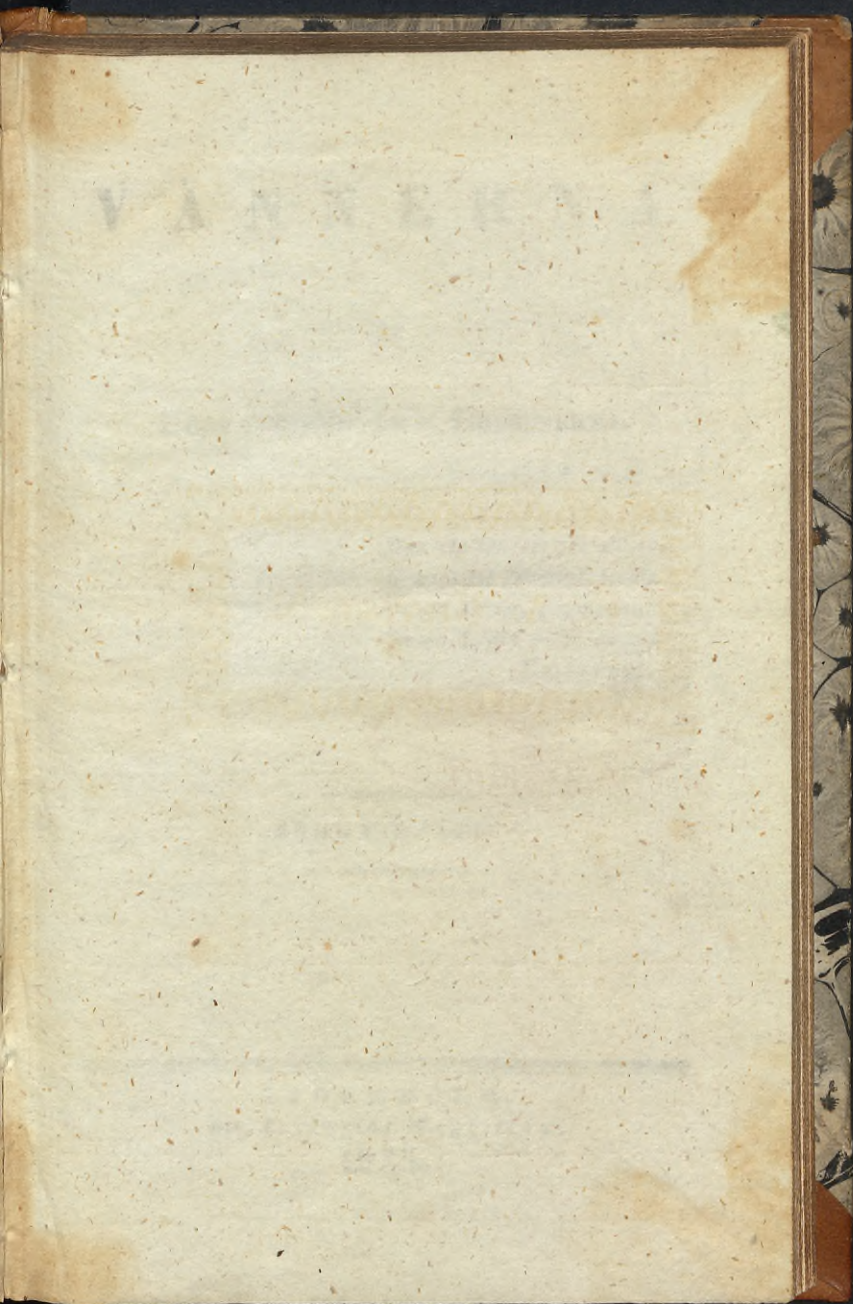
Litt.
Sv.

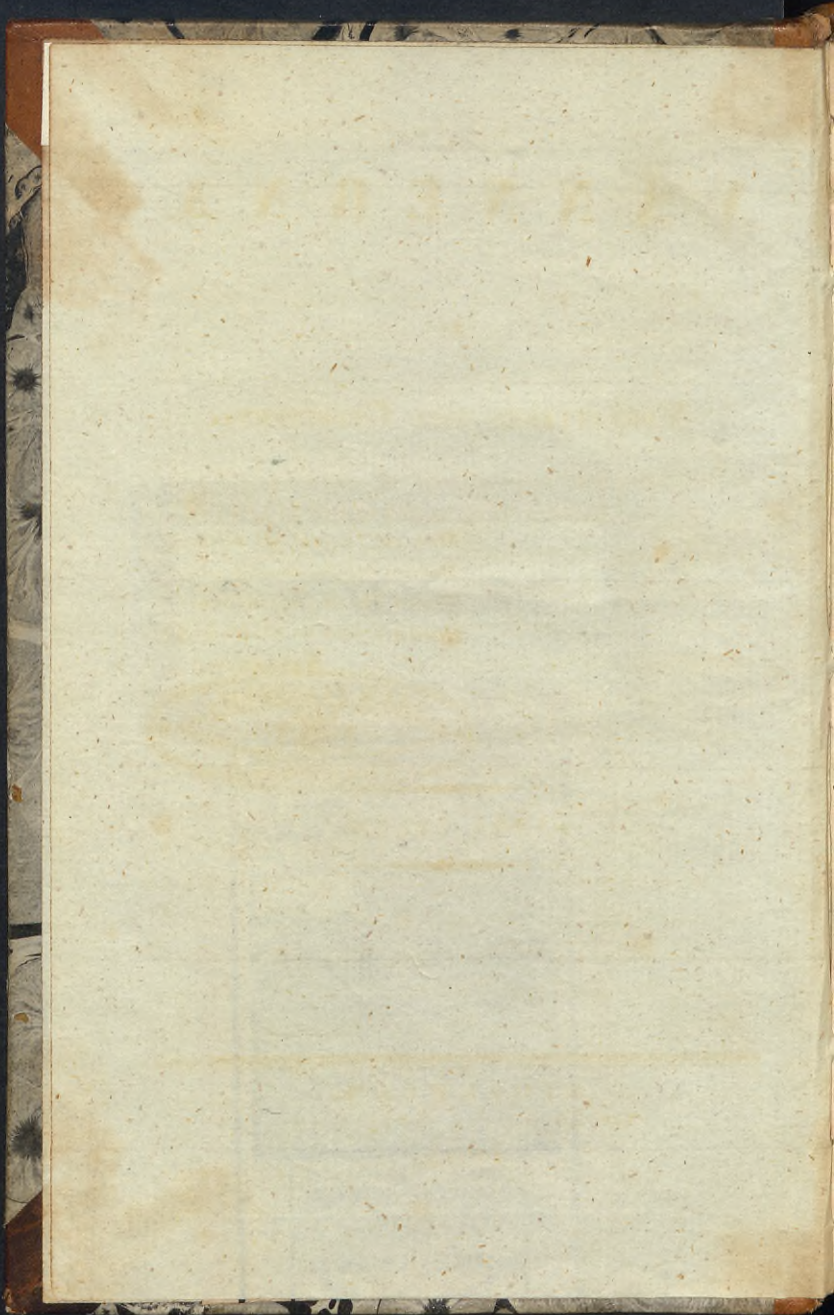
C. A. Grevesmühl.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

V Ä N N E R N A .

A F

FÖRFATTAREN TILL COUSINERNA.

[Läs mera *Knorr*]

Men ett fel, ett fel allena,
Hennes lof fördunkla vill;
Denna sköna, änglavena,
Ömma Lydia — — är ej till.

KELLGREN.

ANDRA DELEN.

STOCKHOLM,
hos Zacharias Hæggström,
1835.

V A N N E R I A

FORSTERS THE COLONIALS

ANDER DEEM

STOCKHOLM

CAP. I.

FRU PUNDELL RESER PÅ VISITE TILL PRESTGÅRDEN.

*Bakytten af, — trumpet för trut!
Fru Lenngren.*

Det hade skridit fram till en Söndag i Mars.

Redan Lördags aftonen, kort efter postens ankomst, hade den förträffliga Fru Pundell sagt till sin lif- och munkusk Hans, att han skulle helt tidigt Söndags morgonen spänna för bredchaisen och kуска henne till kyrkan.

På samma Lördags afton insmordes och upplades löslockarne, pels och fäll lades in i värma, med undermössan företogs någon uppstrykning, med den svarta sammets hatten någon granskning och mycken damning, i psalmboksfodralet lades tvänne tvåstyfrar; underärmar, förfärdigade af smörkärnans affallna band, undergingo äfven någon generalmönstring, och med sprit togos saucefläckarne ur den svarta bombasinsklädningen.

Redan klockan sju Söndags morgonen stod vår goda Fru Pundell kyrkoklädd samt recommenderade nu till pigorna: att icke alla sprunge bort på en gång; att den stekta grisen till 'spectorn och bokhållar'n skulle skäras i nacken, så snart

den kom ur ugnen, och sedan sättas in i skåpet, när herrarne ätit; att hönspigan alls inte finge glömma elda för hönsen, men alls inte finge oss ihjäl dem; att en af ladugårdspigorna tidt och ofta skulle passa på stora svarta qvigan, ”som troligen kalfvar i dag”; att kattorna skulle få mjölk, och Zemire mat, och geranieträdet vatten, och gamla Annika plåster till sitt ben; detta låg på törnroskrukan — och, *à propos* om törnroskrukan, att den skulle flyttas ur solen (nb. om det blefve någon sol, ty nu småregnade det) — samt slutligen, att hennes favorit, huspigigan Lena, skulle elda väl varmt i Fru Pundells egen kammare till qvällen. När allt detta och mycket mera var recommenderadt och anbefaldt och omsagdt, tre särskilda gånger hvar sak, då gaf Fru Pundell äfven ut grädda, socker och egg, som gamla Johanna skulle baka gorån utaf till Mamsell Lydia på eftermiddagen, samt ytterligare påminnelse, att samma Mamsell Lydia skulle hafva en stekt kyckling till middagen. När nu allt detta var riktigt clareradt och gjordt, då klef Fru Pundell upp i bredchaisen och bad Hans köra åstad.

Det var ingalunda till den närmaste kyrkan, som vår goda Fru Pundell i dag styrde sin kosa. Hon ville nu styrka sin gudlighet i sjelfva moderkyrkan, hvilken endast låg några stenkast från prestgården, der Fru Pundells bästa vän (det vill

säga, hennes kommande och gående postväska),
Fru Prostinnan, residerade.

Redan ifrån läktaren, der vår goda fru hade sin plats, och till prostgårdsbänken framme i choret nickades mellan första och andra psalmen, och under publicationerna nickades det tvärtom, och det så uttrycksfullt, att Fru Pundell rätt väl förstod inbjudningen, "att taga sin lilla kyrkosup och "spisa sin kål i prostgården", för hvilket hon äfven nickande tackade. Sedan gaf hon ännu en generalordre till en hem återvändande kjorteladjutant, lät prostinnan få en två minuters försprång ur kyrkan samt begaf sig sedan ned, för att få reda på Hans och chaisen; men deruti satt redan Mamsell Cecilia, den femte eller sjette af prestgårdens ymniga gröda, och rum var röjdt i den tremastade och tvåspända prestgårdsvagnen för Fru Pundell.

— Mycket välkommen! — sade prostinnan.

— Tackar emjukaste! — svarade Fru Pundell.

— Huru står till med helsan?

— Tackar, som frågar! — Krasslar me'et.

— Huru har det varit med tänderna?

— Alltför dåligt; men jag tackar så mycket för Spanska flugan. Mina voro slut. Stall-Hans fick den sista i Julas. Jag hoppas, eggen kommo hela fram.

— Åh ja, bevars! Tackar så mycket. Kors, att

hönsen redan värpa så snällt på Vestansjö! Det kan man kalla snällt och rart.

— Ack, Prostinnan är alltför god och artig, som så säger! Jo, Gud ske lof, de värpa nu galant, och se, det behöfves väl ock nu, hvad det lider.

— Huru så? — frågade prostinnan.

— Kors bevars, det är sannt! Vet inte Prostinnan — —

— Hvad, hvad, hjertans Fru Pundell?

— Vet inte Herr Prosten redan — —

— Hvad, hvad, söta hjertans Fru Pundell?

— Kors, att unga grefven — —

— Nej, nej, nej, vi veta intet! Hvad är det med unga grefven? Kanske han skall gifta sig nu alla redan? (Fru Pundell nickade.) Nå, det, kan man säga, gick fort! Och med hvem, om man törs fråga?

— Ja, ta' mig katten, jag är i stånd att minnas namnet. — svarade den goda, lättade Fru Pundell; men det var mindre underligt, ty hon hade verkligen aldrig hört detta namn; hon hade endast fått en kort, men artig, tillsägelse om att ställa allt i ordning, emedan grefven hemkomme i April, och snart derefter skulle hans fästmö, hans tillkommande svärmor och flere andra komma till Vestansjö.

En trefjerdedels minuts tystnad egnades den

första förvåningen; sedan återtog Prostinnan, som nu mer, likasom Fru Pundell, åkte *en profil* midt emot hvarandra, ehuru sittande på samma säte:

— Nå, min hjertans vän, det kan man kalla att komma med stora nyheter! Tockna kan jag icke pretera. Nu lär det väl blifva lystert här i vår ort. Hon skall väl vara ung och vacker och rik, den unga grefvinnan. Fast rik, det kan då visst icke behövas. Huru mår Mamsell Lydia? Skall hon ändå vara kvar? Herre Gud, hvad denna verlden är besynnerlig nu för tiden!

— Gud vet! — svarade Fru Pundell — Jag är ännu så hufvudyr af denna stora nyheten. Den kom i går med posten. Bokhållaren fick brevet, och, när han läste upp det, fick jag, skam till sägandes, ett riktigt håll i högra sidan; ty det kommer ändå alltid att bli stora förändringar på Vestansjö, och Gud vet, huru länge jag nu mer trampar i de gamla trapporna.

Rösten darrade här något; men en pris och en väldig harskning samt liten hostning gjorde den åter klar, jemn och flytande.

— Jag blef verkligen så förvånad, — återtog den goda frun — när bokhållaren läste brevet, att jag genast sprang upp till Mamsell Lydia, staccars fångel! Hon satt der uppe och lärde trädgårdsmästarens lilla Lisa att läsa. Hon såg så glad och nöjd ut, att jag kom upp, ty det gör jag

sällan nog, ty mycket har jag att göra om dagarna, och hon, stackars barn, kan icke vara mycket roligt sällskap, hvarken för mig eller någon, hon, som aldrig ser och aldrig hör något. Men nu slutade hon genast att läsa med Lisa, satte sjelf fram stol åt mig, ty jag var fasligt andtruten (som jag ofta är), och bjöd mig krukrussin och krakmandel; men, vet Prostinnan, det var stor synd att se henne, då jag berättade nyheten. Hon sade aldrig ordet; men hon blef hvit som blekväfven der borta och såg stinnt i väggen. Stackars barn! Inte har hon roligt nu; men Gud den högste vet, huru allt blir efter denna dag på Vestansjö.

— Nå, hvad sa' hon se'n? — frågade prostinnan.

— Inte något, aldrig glosa; hon frågade mig bara vänligt, som hon alltid gör, om hon icke kunde hjälpa mig med något, och då bad jag henne titta till gardinerna och stora sängen, som väl skall sättas om, tills fästmöen och svärmodern komma.

— Nå, ville hon det?

— Ja, bevars! Hon vill allt, hvad man vill be henne om. Det är en riktig ängel, utom det att hon aldrig vill tala med folk.

— Och ännu vet ingen egentligen, hvem hon är, och hvarifrån hon kom? — frågade prostinnan.

— Ingen alls, och ingen kan få veta det, ty hon skrifver till ingen och får aldrig några bref.

— Ja; men Johanna talar ju om, att hon skrifver jemnt? — anmärkte prostinnan.

— Ja; men det är visst beskrifningar eller tocke, ty aldrig afgår något bref, det vet jag af bokhållaren.

— Nå; men har *han* ännu icke kunnat få se henne någon gång, sedan salig grefvinnan dog? — frågade prostinnan lägre.

— Nej, omöjligt, — svarade Fru Pundell, hviskande (så mycket som prestgårdscaretens lösa hjulskenor det tilläto) — omöjligt! Den stackars gossen tar väl lifvet af sig en vacker dag för hennes skull. Spectorn talar om, att han aldrig soffer någon natt, utan bara spatserar fram och åter, ettdera på sin kammare eller under hennes fenster, och att han aldrig än provat en penna, utan att skrifva *Mamsell Lydia, Mamsell Lydia*, och sjelf ser jag, huru litet den stackars gossen äter, och hur' han riktigt trånar bort. Jag frågade honom i går, om han icke ville kuska mig till kyrkan, för att litet muntra sig, och jag ville just, att han skulle få vana att resa till prostgården. Der äro minsann allt *de*, som kunna trösta en sådan ungersven som han! — sade Fru Pundell och såg leende och menande bakom sig och framför sig, ty de båda fruarne sutto i mellansätet. Tänk, häromdagen — fortfor vår goda fru (hvars

tunga nu en gång var kommen i traf — tänk, här-
omdagen råkade jag att nämna ett ord om den
stackars förälskade gossen till Mamsell Lydia;
men, tänk, då blef hon liksom litet ond, rodnade
så förnämt och bad mig som en godhet att aldrig
mer tala derom. Då såg hon sannerligen ut all-
deles som en drottning, och jag suckade på den
stackars Linders räkning, ty ned till honom ser
hon väl aldrig, det såg jag på den förnäma mi-
nen då ändå.

— Ja, det klä'r henne visst att sätta på sig för-
näma miner! — sade prostinnan litet ironiskt —
Det kunde vara i salig grefvinnans tid, hvars ö-
gonsten hon var; men nu blir det väl andra tider.
— Ja, stackars barn! — svarade Fru Pundell
och suckade af upprigtigt hjerta, och nu suckade
äfven prestgårdshästarne; men det var af lutter
glädje, emedan de nu dragit sitt lass till porten.
— Hut, Caro! — Mjukaste tjenarinna, Herr Prost!
Hut, Juno! — Hur' står till med helsan? — Hut,
Caro! Hut, Juno! Kors, intet skola ni skälla på
gamla bekanta! — Var så god och stig på! Akta
kappan på hjulet! Nej, var så god och stig först!
Åh kors, skola vi krusa? etc.

Detta var ungefär sammandraget af de män-
ga ord, som hördes, när vagnen packades ur,
och sällskapet äntligen blef färdigt att instiga i
den varma matsalen, väl granrisad, med hvitmenad

spisel och blomsterkrukor i alla fenster, och med sitt snygga söndagsbord, uppdukadt i midten, från hvilket rykte och doftade det feta oxköttet, de gula potaterna, kålskålen med sina dubbla ringar af läcker korf, den stekta haren med sina ludna fötter, och kalfostkakan, begrafven i socker och canel.

Prostinnan laddade genast ur sin stora nyhet för Herr Prosten, som varit hemma för en liten opasslighet, och vidare för den mamsellen, som varit hemma och skött om middagen, för dem, som suttit i baksätet, och den, som åkt i Fru Pundells chaise, för adjuncten, som predikat, och för befallningsmannen och hans fru, som äften voro hembjudna från kyrkan.

Mamsellerna stodo med öppna munnar, af förvåning, och röda näsor, af den friska vårwinden; men de sade icke mycket annat än: *Kors!* Ungdomen är icke så nyfiken och blir icke så förundrad öfver somliga saker, som de mognare åren. Flickorna glömde snart "*unga grefven och hans fästmö*" och började i stället skämta med magistern, öfver att han messat i dag, som ingen högtidsdag var, att han låtit sätta upp alla de äldsta flickornas favorit-psalmer, samt att han en gång under predikan tappat sitt concept ned i predikstolen. Röd och litet förlägen för Herr Prosten, men gladt och muntert och utan särde-

les bryderi för de unga flickorna, försvarade sig ynglingen.

Middagen var god, munter och trefflig. På en vink af den förträffliga gamla prosten gick älstas dottern, Sara, efter en bouteille af prostinnans vidt beryktade björklake, och man drack af godt hjerta den unga grefvens skål, för hvilken den goda Fru Pundell med fuktiga ögon tackade.

Huru kaffe på eftermiddagen intogs; huru fruarne mönstrade torparspånaden och randade på en spinnsticka grönt, rött, gult och blått ullgarn till ylletyg; huru flickorna och magistrern spelade gitarre och sjöngo: *Kors på Idas graf* och *Preciosa i sin ensamhet*; huru Herr Prosten och Befallningsmannen spelade några parti'n bräde, hvarunder de slogo förfärligt; vidare, huru Caro och Juno skällde på blå gubbar med långa söndagskäppar, som ville tala med prosten, och gummor med långa hvita söndagsförkläden, som ville tala med prostinnan; huru prostinnan sedan rådgjorde med de andra fruarna om bot för kräftan och bot för frossan och bot för tørsken hos små barn och för gikten hos gamla gubbar; huru sällskapet slutligen skiljdes åt, och hvar och en började tänka på den kommande arbetsdagen, — se, allt detta kan man gerna gå förbi, ty det finnes väl ingen, som varit på landet och icke nå-

gon gång sjelf, à vue d'oiseau eller à vue de grenouille, skådat detta.

CAP. 2.

LYDIA.

*Så sagdt, så gjordt! Beslut och handling
Är ett hos qvinnan. — —*

Tegnér's

På Vestansjö var nu ingen ro.

Fru Pundell stoppade med egen hand mat uti tupper och kalkoner, kalffvar och grisar. Allt hvad som kunde fejas och skuras, lyste redan så blankt, som ämnet det medgaf. Inspector'n rustade äfven med diverse prydliga reparationer och grindar. Trädgårdsmästaren var färdig att sjelf, med egen värma, locka fram de sockerärter, gurkor och sallatshufvuden, som han föresatt sig hafva, tills unga grefven hemkom. Endast den arma unga Linder, som de få gånger, han någonsin under den saliga grefvinnans lifstid sett Lydia och då skådat för djupt in i de himmelska ögonen, endast han gick nu som vanligt, förföljd af sin hopplösa varma kärlek, ifrån hufvudboken till magasinet, ifrån magasinet till logafmätningen o. s. v. och ställde sig nu som vanligt så, att han någon gång kunde få möta gamla Johanna, när hon kom ned

ifrån Lydia, för att få fråga, huru hennes mam-sell mår, och hvad hon företager sig.

— Hon mår bra, och hon skrifver, eller hon spelar, eller hon läser, eller hon syr, blefvo nu som förr Johannes korta svar.

Men i Lydias själ! — Var der äfven nu som förr? Frågare, gå till hennes dagbok:

Den 15 Mars.

"Nu är det slut! På jorden hade jag blott
 "en stjärna kvar, och det var hoppet. Nu föll
 "äfven den, för att aldrig mer uppgå. Nu är
 "jag då ändtligen quitt med verlden. Jag hop-
 "pas intet mera, jag önskar intet mera, jag fruk-
 "tar intet mera, och då kan jag ju icke heller
 "lida mera. Dessa äro då mina sista tårar, och
 "derföre äro de så heta. Kolelden flammar ju
 "upp ett ögonblick, emot att den skall för alltid
 "slockna. Så ock med mig! Men om en stund,
 "då blir allt åter godt. Då blir jag lugn och glad
 "och nöjd, ty jag har ju ingenting mera på jor-
 "den att förlora, endast i *himmelen* att vinna.
 "Jag kommer ju min Gud och Frälsare närmare,
 "när ingen menskelig varelse mer står imellan
 "oss! *Ingen!* Hu, den tanken är kall! Jag hän-
 "ger då ännu vid jorden, dess fröjder och ve!
 "Men det går snart förbi. Hvad man verkligen
 "vill, det kan man, och Gud har gifvit mig villja,
 "och jag vill nu. Låt se, hvad jag nu hädanefter

"vill: Jag vill lefva för andra, uppoffra mig för
 "dem, icke endast för *honom*, utan för den goda
 "saken. Jag vill jaga bort alla mina drömmar,
 "fly min ensamhet, gå ned till Fru Pundell, till-
 "bjuda henne min hjälp, göra allt hvad man ber
 "mig om, vänligt och gladt emottaga *Borgherrn*,
 "fråga honom, om jag kan få behålla min bostad
 "här, nu som förr. Sedan vill jag emottaga hans
 "fästmö, — *hans fästmö!* Hör du, himmel, hvad
 "jag lofvar? Skrif upp det, att du må påminna
 "mig, om jag glömmmer min ed! Jag vill taga
 "vänligt och hjertligt emot henne, tjena henne,
 "göra allt hvad hon ålägger mig. Med deltagan-
 "de fröjd (o himmel, lyssna noga!) vill jag se,
 "huru hon älskas af *honom*, vill bedja Gud för
 "deras lycka, vårda deras små änglar, uppfostra
 "dem, lära dem bedja Gud och vara nöjda med
 "sin lott. Se, allt detta *vill* och skall Lydia!"

Sagdt och gjordt! Det sista ordet var icke
 utskrifvet, förrän Lydia tog shawl och handskar
 och skyndade ned till Fru Pundell, som blef till
 hälften rädd vid detta ovanliga besök.

— Kan jag vara till någon hjälp och nytta, min
 goda Fru Pundell? — frågade Lydia.

— Ja visst, ja visst, hjertans Mamsell! Men hu-
 ru hon darrar! Huru mår Mamsell?

— Bra, förträffligt! Jag sprang bara så häftigt, det går snart öfver.

De båda fruntimren följdes nu åt till den saliga grefvinnans rum. Waldemars bild var det första, som, lik en åskstråle, nedföll på Lydia; men hon drog den gröna gardinen för densamma, och så blef det åter bra.

Man började nu mönstra sängen, gardinerna och allt annat. Lydia var endast en machin. Hon ville genast företaga de äskade förbättringarna och satte sig således högt uppe på en trappa, som bars in, för att räcka de öfra draperierna af den gammalmodiga höga sängen. Hon begärde knappnålar af Fru Pundell. Denna hade inga till hands, utan skulle gå efter dylika; under tiden satt Lydia tyst och tankfull, nästan öfverhöljd och skyld af de stora, vidlöftiga damastgardinerna.

Nu gick det sagta i dörren; men det var icke Fru Pundell, utan den unga arma Linder. Han hade, nu som ofta, ledd af sin oro, irrat omkring i det gamla slottet. Han hade sett dörren öppen till den saliga grefvinnans rum, och, utan att rätt veta hvarföre, inträdde han dit. Blek och tyst, gick han en gång omkring rummet, men stannade snart midt för den lilla soffan, öfver hvilken portraitet hängde.

— Här stod jag — började han med den besyn-

nerliga, nästan hemska ton, som man har, när man tror sig endast tala för sig sjelf — här stod jag, och der satt hon, den gudasköna, sista gången jag någonsin såg henne!

Grefvinnan ville hafva några upplysningar af mig, och jag skulle gifva dem; men origtiga blefvo de! Hon, den änglagoda, hon såg på mig, när jag stammade, hon hjälpte mig, när jag räknade resande, hon smålog så vänligt åt min förlägenhet, hon tappade ett trådnystan. Jag kastade mig ned, för att få taga upp det och med detsamma få vidröra de tomma vecken af hennes klädning. Hon tog nystanet ur min hand, och hennes finger-spetsar rörde mina. Jag svindlade, förlorade all sans, förebar ett illamående, och grefvinnan bad henne stryka *eau de Cologne* på min panna. Det gjorde hon. Och sedan — sedan — sedan är det förbi med mig!

Ynglingen tycktes äfven säga sanning, ty hans kinder voro bleka, hans ögon brunno, och han stod der, en verklig bild af en tärande sorg och en försmädd kärlek.

Lydia vågade icke andas. Hon darrade af fruktan, att Fru Pundell skulle komma och förråda hennes närvaro; men den arma ynglingen gick snart, tyst och sagta som han kommit, sedan han likväl kysst ett litet Engelskt trådnystan, som han inbillade sig vara detsamma, han en gång upptog.

Från Lydias öga föll en tår, och hon kände en ovillkorlig önskan att kunna lindra den unga, hoppfulla gossens smärta, till hvilken hon var en så oskyldig orsak.

Imellertid kom Fru Pundell med nålarna, efter hvilka hon "*förtvifladt letat*".

Dagarne ilade bort. Lydia satte upp mössor och lagade till kragar åt den goda Fru Pundell. Lydia var öfver allt, der hennes hjelp kunde behövas. Lydia helsade då och då med ett vänligt leende på den stackars Linder och frågade honom till och med en gång, hvad han företog sig mellan sina göromål, och, då han blodröd och darrande svarade: "*Intet, intet alls, Mamsell Lydia!*" — då tillbjöd hon honom böcker och sade mildt, att det höfves en ung man, i hvilket stånd som helst, att något *veta* och *kunna*.

Detta behöfde blott en gång sägas, för att ynglingen med entusiasm företog början. Det var honom äfven ganska lätt, ty han hade vid scholan varit gymnasist och hade alltid varit road af att läsa, tills nu på ett par år, då det ansvarsfulla kall, han skötte, så upptagit hanstid, att fristunderna i *början* lektes bort och *nu* drömdes och tränades bort.

Lydia vögde flera böcker i sina händer, innan

hon valde någon åt honom. Att taga allvarsamma, helt och hållet moraliska eller historiska, trodde hon till en början icke vara det rätta, och i bland romanerna råkade hon i alla valets qual. Den ena var för kall, den andra var för varm. Hon ville hafva en sådan, der hjelten med verkligt hjeltmod uppoffrade sin första kärlek för förnuftets röst och fann sig lycklig i ensednare. Slutligen, efter många mogna öfverläggningar, valde hon Waverley och sade ynglingen, när hon öfverlemnade den, att det var den första romanen, som man kände af den odödliga Sir Walter Scott, bad honom återlemna den efter slutad läsning, då han genast skulle få en annan.

Ifrån denna stund blef Linder likasom pånyttfödd. Med ifver skyndade han sig att fullgöra sina pligter, och sedan ilade han till sin nya sysselsättning, dels emedan den verkligen roade honom, dels emedan den var bestämd af henne. Hvarje läsning började väl med ett offer åt den högt älskade, och detta var: mångfaldiga kyssar till sjelfva boken. Äfven under sjelfva läsningen vek hennes bild icke från hans tankar. Hon var Flora, och sedan blef hon Rosa *); men med allt detta var och förblef dock denna nya förströelse af stor nytta för den arma ynglingen. Pilen satt väl

*) Personer i Walter Scott's Waverley.

lika djupt, ja, den trängde kanske ändå djupare än förut; men dess gift var icke så bittert som förr. Tankarne hade fått litet mera än en enda punkt att svänga sig omkring. Möjligheten att på något sätt kunna göra den högt älskade till villjes, att härigenom kunna visa höjden af sin tillgifvenhet, är redan en balsam för ett hjerta, som egt *intet*, utom sin hopplösa smärta.

Ingen kan bättre läka de sår, en qvinnagifvit, än hon sjelf, *om hon vill* likväl. Ingen kan det bättre, och dock sker det så sällan, och detta är just af brist på villja. Qvinnan vill vara älskad, äfven när hon sjelf är kall för den älskande, och, ehuru detta är orätt, må dock ingen kasta första stenen på henne. *Kärlek* i tusende former, men endast *kärlek*, är det stora målet för qvinnans lif, och *säll* den, som funnit den renaste sorten af jordisk kärlek, och *öfversäll* den, som endast letar efter en himmelsk; men ve öfver den arma qvinna, som letar efter *något annat än kärlekt*

På Vestansjö var ingen, som nu igenkände Lydia. Det var icke mer den otillgängliga, inbundna och endast inom sig slutna varelsen. Hon syntes nu öfver allt, och tydliga spår derefter syntes äfven öfver allt, ty hennes goda smak och fullkomliga kännedom, om huru allt skulle vara, blef-

vo ändå den goda Fru Pundells bästa och enda rigtpunkt. Hon frågade Lydia till rads om allt, och Lydia smålog, när den hederliga frun slutligen började väcka motioner äfven om mat och matordning etc.

— Det förstår jag mig icke mycket på; — svarade Lydia vänligt och godsint — jag var så ung, när jag såg festliga bord och stora anrättningar an norstädes än här på Vestansjö, att jag icke tog mycken reda derpå.

— Var det i Stockholm? — frågade Fru Pundell, något glömmande den viktiga matfrågan för den tyngande nyfikenheten.

Lydia rodnade starkt, men sade ändå med lugn:

— Jag har varit vida omkring i världen, min goda Fru Pundell! och sett mera deraf, än jag ville; men i denna lugna fristad har jag nästan glömt både det ena och andra och tänker mig ogerna tillbaka i dessa stormiga tider.

— Jo, jo, — återtog den goda frun, något lurad på confecten — jo, jo, det kan man nog se på Mamsell, att hon varit med ibland förnämt folk. Det sade jag, redan första dagen som Mamsell kom hit med nådig grefvinnan, och det dispute rar jag med prostinnan om, hvar enda gång vi äro tillsammans.

— Åh, min goda Fru Pundell, det lönar icke mö-

dan! — svarade Lydia leende — Hvar och en bör i den vägen få tro, hvad de villja, och jag är öfvertygad, att prostinnan menar mig intet ondt med sin tro. Hon skiljer säkert på förnämt och på godt och hederligt folk, och derpå är äfven en stor och betydlig skilnad.

— Ja visst, ja visst! — suckade Fru Pundell; men vid suckens slut tog hon åter tag i sina mat-idéer, och ett samtalsämne slutade, som ändå på intet sätt behagade den så kallade Mamsell Lydia.

Aprilsolen hade redan bortsmält de sista små snödrifvorna. På lägre ställen var det redan helt grönt. Hvitsipporna började att sticka ut, blåsipporna och krusbärsbuskarne sade ett fryntligt god morgon till den unga våren. Björkarne började blifva tätare och tjockare. Säljen blommade redan. Narcissbladen voro tumshöga, och tulipanerna tittade upp ur jorden med sina röda frihetsmössor. Häggen smög förstulet ur sitt bruna skal, och rönknopparne voro stora och ludna, skröto väl ännu med sin vintercostume, men lurade äfven snart på att lägga utaf den. Helanaturen användes vår. Foglar sjöngo. Höns och kalkoner kacklade så gladt. Bäckens brusade med så friskt och nytt mod. Då och då surrade en utsluppen insect igenom luften, och myrorna bör-

jade se efter, huru det stod till i år i deras republik. Menniskan, till och med, kände gnistor af fröjd. Lefnadslust och hopp flammade upp, och naturen, endast naturen, var nu både stål och flinta.

På Vestansjö var nu allt i den förträffligaste ordning. Trädgård och allt annat stodo som dockskåp, och man väntade hvar dag "unga grefven". Alla voro glada och nöjda, äfven Lydia kände en viss salig känsla, såsom *en hvar*, hvilken verkligt bekämpat en otillbörlig lidelse.

Ack, visste hvar och en, huru uppfyllda pligter, huru bortjagandet af drömbilder och inbildningens förledande phantasmagoriska hägringar, huru uppoffringar för det goda och rätta, huru försakelse af lifvets lockande njutningar, huru allt detta kan lyckliggöra och tillfredsetälla äfven ett oroligt menskligt sinne, — ack, de försökte det oftare, de uppsköte åtminstone icke försöken tillä vidare och ansåge icke lönen så kall, så ringa, så utan behag, som *de*, hvilka väl icke neka till sakens sanning, men dock icke döma derom af egen erfarenhet.

CAP. 3.

WALDEMAR OCH OLIVIA.

*Det fordras mer till dansen, än ett par röda skor.
Vill katten fånga fisk, får han väta sina klor.*

Gammal komedi.

Det var en skön morgon i början af April. Klockan var mellan 8 och 9. Waldemars och Edwards rum i hörnet af Freds- och Drottninggatorna voro nu en bild af en verklig förstörelse. Waldemar skulle resa ned till Vestansjö, men Edward stadna qvar ännu några dagar. Pereira sprang fram och åter, i akt och mening att packa in, men drog endast fram och ställde i oordning allt hvad som fanns. Hans tanka och villja voro väl att dela *les effets de Mr. le Comte et du Baron*; men i det stället blandade han dem fullkomligt. Edward sprang förargad fram och åter samt ryckte då och då ifrån Pereira ett af sina plagg, som denne var på vägen att packa in i cofferten; men i sin vrede kastade han det merändels åter bland Waldemars kläder. Edward svor, Pereira mumlade om *la sainte Vierge* och alla andra helgon. Under allt detta satt Waldemar, med handen under hufvudet, och skref, men stördes oupphörligt, dels af Edwards häftighet och prat, dels af Pereiras dumma frågor.

— Pereira villa parera om hela verld och sin hufva på köp, detta vara le gilet de Mr. le Comte! — skrek Pereira slutligen.

— Drag för f—n och tag hit min bästa vest! — röt Edward, och vesten fick verkligen sitta imellan på disputen, ty Edward drog, och Negern släppte icke efter, utan vesten gick midt i tu.

Då kunde Waldemar hvarken låta bli att skrat- ta eller bjuda till att skrifva, utan förfogade sig ifrån alltsammans och lät Edward och Pereira dela som de behagade och hade hjerta till. Han skulle resa samma dag och skyndade nu, ehuru vida tidigare än vanligt, till sin fästmö, för att der tillbringa de återstående timmarna.

Olivia hade flera gånger försäkrat honom, att hon var ganska *matineuse*, och nu ville han pröfva sanningen deraf.

— Är fröken uppe och klädd? — var hans första fråga till den första domestique, han råkade.

— Fröken är uppe och inne hos grefvinnan. — blef svaret.

Waldemar gladdes deröfver och smög sig sagta på de mjuka mattorna igenom de många rummen, tills han kom in i ett stort cabinet, inom hvilket grefvinnans sängkammare var belägen, och der han hörde grefvinnans och Olivias röster. Först i cabinettet började han ångra sin obetänksamhet att så här komma smygandes; hvilket var

på intet sätt tillbörligt. Han kunde ju skräma de båda damerna; grefvinnan kunde ju vara oklädd m. m. Med ett ord, i cabinettet stannade han, tvekan, om han skulle vända om eller icke, då följande ord, sagda af Olivia, nå hans öra:

— Men kan mamma säga mig, hvartill denna dumma resa skall tjena? Kunde icke Waldemar stanna här uppe, och vi äfven? Der nere blir odrägligt, helst när Baron Edward H. reser till sina möten.

— Det kan nu inte ändras, min kära Olivia! — svarade grefvinnan — Var derföre förnuftig och rätta dig denna lilla tiden efter Waldemar, eller detta parti går som så många andras, det romperas, och det ville du väl ändå icke. Eller huru? — Nej, visst icke, ehuru Waldemar är bra olika med hvad jag trodde.

— Hvad trodde du då?

— Att han var varm och liflig; att han aldrig skulle motsäga mig; att han aldrig skulle se på några andra flickor; att han skulle gifva mig allt hvad jag kunde önska och peka på, efter han är så rik, — och mycket annat, som jag icke bryr mig om att säga.

— Och hvaraf dömer du, att han icke är allt detta? — frågade grefvinnan med ett sataniskt skratt.

— För det han beständigt ogillar allt hvad jag företager mig, klädsel, ord och gerningar, tager

andra flickor till exempel för mig, aldrig ser på mig, aldrig ser kär ut, aldrig är det och aldrig kan blifva det. Och, lägger jag nu härtill de härliga fästmanspresenterna, han gifvit mig! Jag vill knappt tala om det, när de andra flickorna fråga mig. En bibel, en psalmbok, en harpa! Det är, som ville han af mig göra ett helgon eller en nunna åtminstone. Det fattas blott ett crucifix och en rosenkrans.

Nu blef det för trångt inom Waldemars bröst. Han ville icke höra mera; men, häftig och retlig, som han var, ville han gerna genast svara på hvad han hört. Han trodde sig veta, att de båda damerna voro klädda, emedan han hörde dem gå fram och åter, och inträdde derföre utan ceremoni i sängkammaren. — Men hvilken syn! Grefvinnan var i sin första morgoncostume, utan smink, utan löständer, utan löckar och snörlif. Hon var för otäck. Och Olivia var heller icke den gentila, eleganta Fröken Skönhjelm, utan en slarfvigt och illa klädd flicka, med kippskor och papillotter samt en skrynklig halsduk öfver en halföppen klädning.

Waldemars blick røjde genast och på en gång, att han hört Olivias yttranden, samt hans förvåning öfver hennes utseende. Känslan af detta sednare gjorde den stolta, bortskämda flickan ödmjuk, och fruktan för följderna af hennes ord

lockade genast fram tårar i hennes ögon. Med ett enda tag voro papillotterna borta; hennes hår föll nu naturligare och vackrare än annars, och, när den gråtande flickan kastade sig till Waldemars bröst, skulle man varit af stock och sten, för att icke hafva förlåtit henne.

Grefvinnan, rädd och vred, hade endast tänkt på sig sjelf, och i närgränsande toiletterum satte hon sig litet i ordning, för att sedan schola upp sin tillkommande måg för detta ofog, sagtmodigt likväl; ty hon anade, att Waldemar icke var att leka med.

Imellertid hade Olivia snyftande sagt:

— Söta Waldemar, var icke ond på mig! Jag vet, att jag talade så dumt; men det var icke min mening. Jag tror ibland, att du inte tycker om mig, efter du är så olik alla dem, som förr tyckt om mig; och allt det obetänksamma, jag sade om hvad du gifvit mig, det kom deraf, att de andra flickorna, när vi äro tillsammans på baler och souperer, alltid be mig visa dem, hvad jag fått af dig, och sedan skratta, när jag talar om det.

Ack, du arma barn, — sade Waldemar och tryckte flickan fast till sitt hjerta — bed Gud, att han gör dig till allt hvad du kunnat blifva, om icke — — Men här inträdde grefvinnan, och Waldemar tyckte det icke löna mödan att öfverhoppa henne med alla de förebråelser, som ström-

made ur hans hjerta och kittlade hans tunga: Han teg, men hörde icke ett ord af grefvinnans tvungna ursäkter, ty dervid stadnade hennes tillämnade straffpredikan. Waldemar hade redan så vida lärt känna Grefvinnan Skönhjelm, att han fann henne ohjelpig och endast önskade att ju förr dess heldre få rycka Olivia från henne, för att, medan det ännu var tid (ty så trodde han), gifva henne en bättre rigtning.

Om Waldemar någonsin brukat ångra, hvad han en gång beslutit, så hade fallet visst inträffat med denna hans förlofning; men han såg tingen från en ljusare höjd, än menniskor i allmänhet.

— Mig kommer den flickan troligen icke att göra lycklig; — tänkte han — men Försynens villja måste vara, att jag skall draga henne utur det mörker, i hvilket en vanvårdad uppfostran och usla exempel kastat henne, — och ske Herrans villja, icke min!

Detta hade han ofta förut sagt till sig sjelf; men just i detta ögonblick, då denna tanka varit mest naturlig, då uteblef den, och en verklig innerlig tillgifvenhet för flickan upprann just i den stund, då mången annan skjutit henne ifrån sig. Hennes ånger, hennes tårar, hennes kvarstadnande, de lifliga ögonen, de små mjuka händerna, som smekande ströko Waldemars kinder, — allt,

allt väckte för henne hos Waldemar känslor, som hittills slumrat, och han skiljdes om aftonen från Olivia, henne mer tillgifven än någonsin förut. Han besvor henne vid deras afsked, att icke fördöma honom på blotta skenet; icke tro honom *kall*, fast han *föresatt sig* att icke plocka rosor förrän rosentiden; att läsa flitigt i de välmenta skänker-na, äfven om det ibland vore sömnigt och ledsamt, ty Guds ord — sade han — de *gro*, bara man icke *alldeles* kastar bort dem. Vidare bad han henne att *alltid*, natt och dag, afton och morgon, ensam eller icke, vara så väl och ordentligt klädd, som hennes stånd och tillgångar det gerna tillåto, och, för att visa henne, huru mycket detta låg honom om hjertat, hade han på förmiddagen köpt henne dussintals af silkes- och Engelska strumpor, genombrutna och släta (men inga gråspräckliga), skor, tofflor, det finaste Engelska piqué och Hollandslärfvt m. m., hvaråt Olivia gladde sig oändligen; ty i *detta fall* behöfver man blott stöta på den unga, behagsjuka qvinnan, och hon går ofta från den ena ytterligheten till den andra.

Coquetterie och fåfänga i klädsel börja redan i qvinnans spädaste år; men de gå alltid fullkomligt utifrån, när naturen sjelf får råda. Granna hattar, shawlar, kappor, halsband, örhängen etc. äro flickans första önsknigar i den vägen. Längre fram komma klädningar, skor, strumpor, kragar, manchetter-

ter, och aldrig sist tanken på fint linne etc. Derröföre outhägligen lycklig den flicka, som under en god och renhjärtad moders ögon får uppvexa! Hos denna blir det en vana att, i mån af tillgångar och förhållanden, alltid, ifrån det innersta till det yttersta, och särdeles från det innersta, vara så rent och fint och väl klädd, som omständigheterna någonsin kunna det medgifva. Men få äro dessa mödrar, huru mycket de andra än må förtycka detta uttryck, i en tid, som piquerar sig af att vara så fin, så ren, så bildad, så fullkomlig. — Nog härom, kanske för mycket redan!

Waldemar reste, och en åtta dagar derefter skulle Edward föra ned de tvänne damerna till Vestansjö.

CAP. 4.

WALDEMAR OCH LYDIA.

— "Likasom vi från detta mörka djup kunna se dessa stjernor, hvilka nu äro osynliga för den klara jordens invånare, äfvenså uppbaras för den sorgsna, undergifna själen mängen himlens hemlighet, hvarom de, som vandra i den stolta världens ljus, icke känna det minsta."

Thomas Moore.

Det var en oändligt skön afton i medlet af April. Dagen hade vexlat mellan varma sommarstunder och lätta, välgörande regnskurar. Men nu var himmelen alldeles klar, marken så ungt grön, och hela jorden tycktes endast vara en stor, härlig förhoppning. Hon var nu ögonskenligen, hvad hon egentligen alltid är, bara hopp, aldrig vissnhet, hvad fröjd och lycka beträffar.

Lydia spatserade, efter slutadt arbete, tankfull allt längre och längre utåt den stora slottsalléen. Först när hon nått dess slut, föll henne den tanken in, att Waldemar, som man i hvarje stund väntade, kunde så väl komma *just nu* som en annan gång, och denna framblixtrande tanke vände genast hennes steg mot hemmet. Men mer än en hundra alnar hann hon icke, förrän hon hör ljudet af ett hastigt kommande åkdon.

Hon ser dammet, hon urskiljer redan hästarna; hon vill gerna gömma sig; men de ännu späda löfven gifva hvarken skydd eller skugga, och det rena samvetet bjuder henne att gå stilla sin väg framåt, så nu som annars, lifvet igenom, hvem ock som måtte möta eller fara om henne.

Men hennes hjerta slog, och hennes kinder voro högröda. "*Anden är villig, men köttet är svagt.*"

Waldemars vagn susade förbi henne, och, först när den var ett godt stycke framför henne, kunde Pereira begripa sin herres befallning att hålla stilla och låta honom få hoppa ur; hvilket Waldemar ändå gjorde, utan att just afvakta ett egentligt stadnande af de framilande hästarna, och utan att alls taga i vagusdörren för att den öppna. — *Allez toujours, mon pauvre!* — sade Waldemar till den gapande Pereira och vände sjelf om, för att möta Lydia.

Han ville nu genast börja den roll af *broder*, som han förestafvat sig så många gånger, och med ett vänligt gladt leende helsade han Lydia och tog hennes hand, såsom hade de varit gamla bekanta. Hennes första känsla var väl att draga den undan, men den nästa att låtsa, som märkte hon det icke.

— *Välkommen, Herr Grefve!* — sade hon lugnt

och mildt — Detta skall blifva en glädjedag på Vestansjö.

Waldemar kunde icke få fatt i något ord. Flickan var för skön, för lik alla hans drömbilder, för olik alla verkligheter, och Waldemar var af *eld*, endast med ett convolut af *is*. Snart återfick han dock sin fattning.

— Tack, goda Lydia! — svarade han — Tack för eder välkomsthelsning, och tack för det lif, som jag ännu mäktigt känner, ty för *detta* har jag väl egentligen Lydia att tacka!

— Visst icke, Herr Grefve! — genmålde flickan — Ungdom och styrka gjorde här allt. Mina och gamla Johannas åtgärder kunde gerna uteblifvit — tillade hon leende.

— Ja visst, ja visst! — svarade Waldemar, så tankfull, att han icke visste, hvad han sade; men nu gjorde han som alltid, när för mäktiga tankar vilde taga öfverhand. Han skakade litet på hufvudet, tog med högra handens alla fingrar ett väldigt tag igenom det rika mörka håret och drog litet tillsammans underläppen.

De båda vandrande gingo tigande fram åt vägen; men nu blef tystnaden för lång.

— En härlig afton! — anmärkte Lydia.

— En guda-afton! — svarade Waldemar.

— Björkarne börja redan lysa litet gröna.

— Ja, det ser jag.

(Lång paus.)

— På Vestansjö — återtog Lydia — hafva vi redan påsklijor och aurikler på kall jord.

— Så-å! — svarade Waldemar — Det var ganska tidigt.

(Längre paus.)

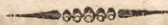
— När få vi den äran vänta — — Men här doge orden på Lydias läppar, och Waldemar måste sjelf tillägga:

— Min tillkommande svärmoder? Jo, om en åtta dagar. — Men sedan var samtalet slut. Ingen af dem tycktes hafva något att börja med, och tiggande gjorde Lydia en bugning, när de hunnit till stora slottsingången, samt skyndade trappan uppföre till sina rum.

Nästan ingen hade blifvit den ankommande vagnen varse, emedan Pereira höll på yttre gården. Waldemar gick således ostörd och tankfull till sina rum; men länge varade icke detta lugn. Inom ett ögonblick var bomben creverad. Fru Pundell i tétén, och alla andra talrika husets hjon därefter, kommo nu instörtandes, dels för att hellsa, välkomna och lyckönska sin unga husbonde, dels för att berätta för honom och hvarandra, huru förvånade de blifvit, då han så smugit sig öfver dem, och sedan för att redogöra, huru med allt stod till. Den goda Fru Pundell var outtröttlig i complimentering, berättande och något li-

tet frågande. Inspector stammade, enligt sin vana, och skrapade med fötterna gång på gång, så att stora rispor syntes i det målade golvet. Hvar och en ville säga något; endast Linder tycktes blott för sällskaps skull stå der. Några vec-kors ifrig läsning af diverse goda saker hade mycket höjt honom från hans omgifning och gifvit hans tankar andra riktningar, och detta till och med så mycket, att han med ett visst förakt såg ned på sin af en enskild beroende ställning, och han kände en viss harm, att så der blandas med de andra tjenarne. Detta gjorde honom mindre förnöjd än de andra, vid den annars så älskade unga grefvens hemkomst.

Waldemar var oändligen glad, när denna första timma var väl till ända, och han i ro fick tänka — och bara tänka.

Men alla äro icke af Waldemars tanka. Att tala och fråga var för den goda Fru Pundell ett fullkomligt lika stort behof, och denna afton uttömde hon hela den arma Pereiras förråd af Svenska glosor, ty allt, hvad hon ville veta, frågade hon honom om, och han svarade äfven på allt, *tant bien que mal*, ehuru det i hans tanka alltid var *on ne peut pas mieux*.

— Nå, Pärära, kära han, — frågade hon — hur heter unga grefvens fästmö?

— Bivars, hon heta Fröken Otilia Schongim!

— Huru? Schonghim! Skönheim, är det icke så?

— Ja, ja, précisément Schongim, comme je l'ai dit.

— Är hon vacker?

— Som ett ängla.

— Ett ängla, ha-ha-ha! — Nå, än hennes mor?

— Comme la sainte Vierge de bois de la vielle chapelle de —

— Nej, kära Pärära, tala Svenska för all del! Huruudan är frökens mor? Är det en god och beskedlig fru?

— Nä, bivars! Alla menska säga ilak fru.

— Hu, det var fasligt! Hvem säger det?

— Alla les laquais i tambour, alla jomfrö, alla, alla.

— Det låter intet bra! — Nå, när skall brölloppet blifva?

— Bryllopp! — Lopp de brö? — Ah, Pereira inte förstå ce que c'est que *bryllopp!*

— När skola de gifta sig? — skrek nu Fru Pundell i Negerns öra.

— Gefasä! Comment? — Aldrig Percira höra detta ord förutt.

— En sådan åsna! sade Fru Pundell till en af de

lyssnande pigorna, harskade sig ytterligare och skrek nu högre än förut:

— När — ska — de — då — vigas?

— Vi! — Gas! — Jamais, jamais Pereira begripa l'horrible Svenska språk. Vi — gas! *Vi c'est nous; mais gas!* — — si ce n'est de la gaze.

— Den menniskan skulle sätta gallfeber på mig i längden! — anmärkte Fru Pundell; men nyfikenheten ingaf henne ännu en ressource:

— När skall unga Grefven och Fröken Otilia Skönheim blifva *man* och *hustru*? — frågade hon uttryckligare och högre än någonsin.

— *Man et hustru!* Ah, ha, ha, Pereira förstå! — Ha, ha, ha, Pereira förstå mycke bra! *Man et hustru!* Les noces — les noces — les nocces — vous voulez dire?

— Nos, nos, nos! Han kan vara nos sjelf. Nå-å, när blifva de man och hustru?

— Ah, ha, ha, man et hustru! Ja, detta veta icke Pereira.

— Ack, han vet inte hälften så mycket som Zemire der borta i vrån! — sade Fru Pundell, riktigt ond vorden, och gick nu till hvila efter aftnens ansträngningar; ty klockan var öfver åtta, när "unga grefven" kom, och klockan nio var kycklingen död, plockad, stekt och uppäten af "unga grefven".

Tidigt andra morgonen vandrade Fru Pundell upp till Lydia, för att berätta det lilla, hon hemtat af "unga grefven" sjelf och af "det nötet Pärära". Hade bara den goda frun vetat, att Lydia mött Waldemar på vägen, och att de spatserat tillsammans hela alléen igenom, så hade hon säkert tagit sig tid till denna visite redan föregående aftonen; men i sin okunnighet dröjde hon dermed tills morgonen.

— God morgon, min välsignade Mamsell! — sade hon andtruten till Lydia, som låg i sitt öppna fönster, och som icke märkt hennes inträdande — God morgon! Hon vet inte utaf hvarken ondt eller godt här uppe i sin kabyssa; vet kanske knappt, att unga grefven kom hem i går aftons klockan half nio, men att tjugo minuter derefter stod kycklingen på bordet; ja, minsann gjorde han så. — Ack, hvad han är vacker och ståtlig! Aldeles salig grefvinnans ögon och mun, och salig grefvens präktiga näsa; — men Pärära, det är ett riktigt creatur, Gud förlåte mig mina synder! Han vet alls ingenting, så människa som han skall låtsas vara. Jo, det är sannt, fästmon heter Fröken Lotia Skönfeldt, och hennes mor, generalskan, skall vara en fasligt stygg människa, ty tjenstfolk veta bäst, hurudana de förnäma egentligen äro. Och brölloppet, det är inte utsatt ännu, men

skall väl blifva i höst ändå, efter allt hvad man kan tro.

— Kan jag vara till någon hjälp i dag? — frågade Lydia vänligt, när Fru Pundell drog andan.

— Ja visst, hjertans Mamsell! Nu och alltid. Grefven har med sig från Stockholm färdigsydda gardiner till stora salonen, och dem ville han gärna hafva uppsatta, och jag förstår mig icke stort derpå.

— Nå väl, — svarade Lydia med en lätt suck — det skall ske; men när?

— Nu, ju förr dess heldre! Gardinerna ligga redan på salonssoffan.

Lydia följde henne. "*Fais ce que dois, advienne que pourra!*" *) tänkte hon och tog dessa ord ifrån denna stund äfven till sitt valspråk.

— Ah, Mr. le Comte! Il y a un ange ou quasi un archange, suspendu aux fenêtres du salon. Venez voir le prodige, Mr. le Comte! Pereira jamais n'avoir vu de quoi pareil.

Med dessa ord kom Pereira instörtande i Waldemars rum; men denne var van vid Negerns

*) Murrough O'Briens' divise. En person i Lady Morgans bekanta roman: *The O'Briens and the O'Flaherty's*.

"prodiges" och skref ett par sidor ännu, innan han efterkom Pereiras önskan att skåda "ce prodige du salon".

Waldemar anade nästan beskaffenheten af "*le quasi archange*", gick sagta in i salonen och ursäktade gerna den arma Negern, som trott sig se en himlasyn.

Högt uppe i luften, bland skyar af hvitt musselin och moln af ljusblått siden, se, der sväfvade, på en nästan osynlig ställning, en varelse, sådana dikten dem målar, när skalden doppar i de aldra skönaste färgkopparna. De lätta, oupphörligt förändrade och vågade ställningarne gäfvo henne utseende af en lindansande flicka. Värman vid taket hade förmått den undersköna att afkasta alla små halsdukar och dylikt; ärmarne voro uppvecklade öfver armbågen; håret, det ljusbruna, var af *skyarna* och *molnen* så tyranniseradt, att det nedföll helt vårdslöst omkring hals och axlar. För att göra illusionen fullkomlig, hörde man då och då klara, milda, rena toner, väl utan särdeles sammanhang, men ljufva som sommarvindar, klinga fram genom gasdimman. Det hela var verkligen en bländande himlasyn, upplyst af morgonsolens strålar.

Waldemar stod tyst och förstenad. Tanken på la Esmeralda's *) första apparition rann honom

*) Person i Victor Hugos: Notre Dame de Paris.

ett ögenblick i sinnet; men den andra tanken blef ovillkorligt:

"Och denna sköna, änglarena,

"Milda Lydia — — är dock till",

fast icke för honom! Och en suck, sådan få kunna draga den, ty den var ren, den var försakelsens och uppoffringens, en sådan uppgick ur Waldemars bröst och letade sig väg till himmelen, för att en gång der möta honom i den ängels skepnad, som han på jorden afsagt sig. På vägen dit nådde sucken Lydias öra, och hon vände hufvudet litet bakom sig, huru vådlig detta ock gjorde hennes ställning, ty hon stod med händerna högt upplyfta åt högra sidan, och hon ville se åt vänster.

Huru mycket blod kan få rum i en flickas kinder?

Jo, jemnt så mycket, som nu färgade Lydias. Svigtade hon äfven?

Nej! Dygd och oskuld svigta icke, huru litet fötfäste de ock hafva på jorden, derföre att de höra icke *dit*, derföre att de känna sig allt mer och mer hemmastadda, ju närmare de komma det "höghvälfda blå".

Men Waldemar, huru gick det honom? Fruktade han icke, att den *dyra* skulle falla, när hon hastigt nedfällde armarna och, fritt stående, bastade gasdraperiet om sina blottade axlar?

Nej! Han fruktade *intet*, ty i Lydias rörelse var så mycket balance och lätthet; men icke dess mindre sprang han fram, öppnade instinctmessigt sina armar, — och ho vet, huru det gått, om Lydia fallit deruti; ty Lydia och Waldemar de voro dock *menniskor*, ehuru man gerna kunde kalla dem *änglar*, jemnförelsevis mot hvad man annars i dagligt tal kallar menniskor.

Och vingarne, på hvilka dessa *nästän änglar*, i sorg och glädje, i storm och stiltje, alltid upp-
buros, af hvad natur voro de?

Jo, af verklig, i hvarje ådra af kroppen, i hvarje själens tankblix, inmängd känsla af — religion.

— Stig ned från denna vådliga plats, goda Lydia! — bad Waldemar med innerlig röst — Bry eder icke om dessa eländiga gardiner, som jag tusende gånger ångrar att hafva medfört, när jag ser eder sväfva i denna fara!

— Med mig är ingen fara. — svarade Lydia leende — Jag är temligen van att vara både på jorden och i luften; men en tjenst skall jag bedja om, den att öppna ett fenster, ty här är mycket varmt.

Waldemar efterkom hennes begäran med denna ifver, som är så naturlig, när *den*, för hvilken man ville våga sitt lif, ber oss, äfven om ensam-
sak. Sedan frågade han:

— Besvärar jag eder, Mamsell Lydia, eller får jag stadna qvar här? Jag hade något att begära af eder, som jag nu kunde föredraga.

— Ingalunda kan någon besvära mig nu. — svara Lydia med denna ledighet, som kommer af *inre* tillfredsställelse och *yttre* vana att anse verdens så kallade stora för sina jemlikar — Jag är nu så högt öfver hela menskligheten, att den knappt når mig — tillade hon skämtande.

— Jo, deras ord och böner — genmälde Waldemar.

— Böner?

— Ja visst! Den, att Lydia icke hädanefter som förr skall undandraga sig allas blickar, allas närmande, utan som en efterlemnad vän af den förklarade, som ett heligt testamente af min saknade moder, som husets goda genius, skall emottaga min —

— Fästmö — tillade Lydia med stadig röst.

— Ja, min fästmö, och blifva hennes vän, hennes ledstjerna, hennes syster.

— Jag vill göra allt, hvad Gref L. ålägger mig — svarade Lydia mildt.

— Det var det skönaste lof ur en ängels mun — genmälde Waldemar.

— Icke så, Herr Grefve! Annars utplånar ni de drag, hvarmed eder saknade moder afmålade er, Der sknades hvarje skymt af smicker hos er,

Dessutom, Gref L., hvad känner ni af mig, som kan gifva er anledning att så tala?

— Några enkla, men tillfyllestgörande, sanningar. Ni var vän och älskling af min förträffliga moder. Ni är älskad och beundrad i ett hus, der hvar och en dock känner sig eder underlägsen. Förtalet söker icke en gång efter de smulor, det kunde förmoda finnas bakom den slöja af hemlighet, hvarmed ni egentligen döljer ert rätta ursprung. Och slutligen får jag väl äfven något litet döma efter hvad jag sjelf tycker.

Hvad Lydia der uppe vid taket tänkte och kände, det berättar icke vår legend; men säkert är, att, när hon kom upp i sina rum, tog hon genast en penna och talade med sina enda förtrogna, sin Gud och sitt eget samvete, så här:

"O, min Gud, förlåt min synd! Förlåt, att en infernalisk glädje ett ögonblick dref blodet med stormande fart till mitt hjerta och satte det i en rörelse, som jag afskyr och föraktar! Jag, jag, — efter alla mina föresatser, alla mina beslut — jag skulle kunna känna en seconds fröjd af att tro mig läsa *annat* än likgiltighet i hans ögon! Och en hel fjerdels minut såg jag på honom! O, min Gud, huru illa gjordt! Aldrig trodde jag, att profvet skulle blifva så hårdt, så svårt, o, må jag aldrig tillägga: så omöjligt! Säg mig, o, min Gud, om

"jag kan bestå! Eller skall jag fly? — Röst ifrån
 "höjden, jag hör ditt svar. Strid och kämpa! —
 "hviskar du — Frestelsen är aldrig starkare än
 "kraften att den besegra. Du har brutit *en gång*
 "de kedjor, ödet pålagt dig. Nu äro de tyngre
 "och hårdare; men, kan du icke bära *dessa, så*
 "finnes det ändå svårare."

"Så tycker jag, att du talar till mig. O, min
 "Gud, måtte jag höra rätt! Mätte icke en gnista
 "af någon annan känsla, än lydnad för din villja,
 "tvinga mig att stadna, der du ställt mig!"

"Jag trodde aldrig, att det skulle blifva så
 "svårt att se honom! Jag var så förmäten! Kan-
 "ske, om jag genast flytt, då hade Gud gillat min
 "brist på sjelfförtroende; men *nu* — *nu* skulle han
 "ogilla och fördöma min svaghet, mitt vankelmod,
 "min brist på sjelfbeherrskning — *nu*, sedan jag
 "en gång trott mig deröfver. Jag vill således
 "stadna, och min föresats må blifva, att icke en
 "gång *tänka* på honom, icke en gång när jag ser
 "honom; att glömma, det jag är qvinna, när han
 "ser på mig, ty *för honom* skall jag icke ens vill-
 "ja vara *qvinna*, utan ett mellanting af man och
 "qvinna — en afsky! — Se, *det* skall jag villja, och
 "anse som en dämöns ingifvelse hvarje gnista af
 "begär, det han skulle ens känna medlidande eller
 "deltagande för mig. O, min Gud! Tror du en
 "qvinna om detta? Det måste du dock göra, när

"du ropar till henne, att *det är rätt att stadna.*

"Ja, jag vill lyda, ty, om jag lyder, — o, ljus, o,
 "salighet utan gränсор! — då — då — då öppnas
 "mig en gång himmelens portar, och allt, allt,
 "hvad jag försakat *här*, det möter mig *der*.

"På huru underbara vägar, o, min Gud, skie-
 "kar du icke dina trösteänglar till mig, arma! —
 "Just i dag, när jag dem så väl behöfde, sände
 "du mig en sådan — och i hvilken skepnad! Jag
 "vill för dig bekänna, att jag i gråstenen fann den
 "diamant, du kastade till mig."

"Denna *dröm*, som den gamla, simpla, enfal-
 "diga Fru Pundell berättade mig, låt se, om jag
 "kau återgifva den på samma sätt:"

"— När Mamsell så der går uppföre stegen, —
 "sade hon — för att sätta upp de granna gardi-
 "nerna, då kommer jag ihog Fru B:s *dröm*. Har
 "Mamsell hört den?"

"— Nej!"

"— Vill Mamsell höra den?"

"— Ja!"

"— Jo, Fru B. var en fattig, olycklig fru, med
 "en elak och föraktad man. Alla de sorger, man
 "kau få, hopade sig på henne; men hon *bestod*,
 "ty hon var gudfruktig och renhjärtad. En natt
 "drömde hon sig åter vara i sin födelsestad och
 "naken och eländig vandra till det hus, der hen-
 "nes föräldrar fordom lefde i välmagt, och hon

"sjelf i frid och lugn. Hon klappade på dörrens
 "Ingen svarade. Hon darrade af köld. Hon dig-
 "nade af hunger. Förtviflad klappade hon ännu
 "en gång på den väl bekanta dörren. Och se, då
 "kom ett ungt barn och sköt rigeln ifrån. 'Hvar
 "äro mina föräldrar och syskon?' — frågade den
 "arma frun. — 'De äro länge sedan döda;' — sva-
 "rade barnet — 'men, vill du råka dem och har
 "mod, så följ mig!' Barnet tog nu en stege, men
 "en mycket hög stege, flera hundrade alnarna, re-
 "ste den rakt upp i luften och började sjelf klätt-
 "ra uppför den, och Fru B. följde efter. Ste-
 "gen svigtade. Ju högre de hunno, dess mer svig-
 "tade den; men den föll aldrig. Den var nära
 "jorden ibland; men farten var så stark, att den
 "kom upp igen. Barnet föll dock icke, och frun
 "föll heller icke. Hon svindlade väl ibland, men
 "höll sig fast och steg högre. Bäst det var,
 "tog stegen slut; men ännu var det några alnar
 "till fotfästet i höjden. Med ett skutt hoppade
 "barnet dit, och, just då Fru B. förtviflade att
 "kunna hoppa efter, kom en liten åtta—nioårs gos-
 "se och räckte henne handen, och hon kom lyck-
 "ligt på fast fot. Men nu, kära Mamsell, hvad
 "sick hon väl i drömmen se? Jo, idel lustgårdar
 "med blomster och frukter och solsken och skug-
 "ga. Glada menniskor i tunna kläder vandrade
 "fram och åter, och många af dem kommo vän-

"ligt emot den stackars frun. Hon förnöjdes väl
 "af denna ögonfägnad; men ack, en jordisk
 "längtan tärde henne ännu! Hon törstade, hon
 "hungrade. Hon skämdes att tala om det; men,
 "när hunger och törst slutligen blefvo för starka,
 "gick hon blygt fram till den lilla gossen, som
 "så vänligt räckt henne handen, och frågade ho-
 "nom sagta och bäfvande, om det lönade *här* att
 "begära någon dryck att läska sig med, eller om
 "en dylik önskan vore obehörig. Nej, visst icke!
 "— svarade gossen. — Här är kristallklart vat-
 "ten, och här läskande vin att blanda deruti, och,
 "vill du sedan hafva mat, så begär blott! Frun
 "drack. Hon åt äfven något, och allt var godt
 "och förträffligt väl lagadt. Sedan började hon
 "se sig om. Der vandrade en bekant, men glad
 "och ljus, icke mörk och dyster, sådan hon fordom
 "såg honom. Och der! Kom icke både fader och
 "moder emot henne! Men unga och glada. Alla
 "frågade henne leende, om hon icke igenkände
 "den lilla gossen, som räckt henne handen, och,
 "när hon svarade: Nej! — sade de: — 'Det är ditt
 "eget barn'. Huru är det möjligt? — frågade hon
 "— Han var blott några dagar, när han lemnade
 "mig och jorden. 'Jo, fick hon till svar, här ve-
 "xer och tillvexer, vårdas och förkofras man just
 "som *der nere* på jorden, men icke efter slump
 "och öde, utan alldeles efter förtjenst. *Här ut-*

"delas lönen, *der nere* tjenar man derför, och, hvad
 "man *der för Gud*, för *sanning* och rätt uppoff-
 "rat och försakat, det får man *här* tusendefaldigt
 "ersatt."

"Den goda Fru B. såg ock många, som hon
 "förr sett sjuka, fattiga, föraktade, utstötta och
 "förskjutna; men nu voro de glada och nöjda och
 "tycktes icke känna ett enda behof, en enda o-
 "uppfylld önskan."

"Och här vaknade Fru B. Och här slutade
 "Fru Pundell; men hon anade icke, hvilken ljus-
 "stråle himmelen genom henne kastade till mig.
 "Stora äro dina verk, o, min Gud! och outran-
 "sakliga dina vägar! Jag tackar dig för denna
 "tröst, ty den kom ifrån dig, det kände jag af
 "den kraft, med hvilken de enkla orden gingo till
 "mitt hjerta! Jag skall ock lyda din vink. Jag
 "vill det åtminstone och skall styrka min villja
 "med ifriga böner och trogen bekännelse. Men
 "förlåt, o, min Gud, att jag i känslan af min svag-
 "het undviker *den farlige!* Jag vill icke gerna, än-
 "nu en gång, höra honom tala om sin vän, sin Ed-
 "ward, som jag tyckte han kallade honom. Hans
 "ögon lågade, och hans blickar brände mig. Huru
 "skulle de icke flammade, om han börjat tala om
 "sin trolofvade! O, min Gud, vredgas icke, för
 "det jag uppskjuter qvalet att det höra, så länge
 "jag kan! Jag får kanske under tiden kraft att

"samla styrka. Jag går således icke ned, förrän
 "man kallar mig, intill den dagen, då den öfver-
 "sälla ankommer, ty då skall jag vara närvaran-
 "de, dertill har jag förpligtat och förbundit mig.
 "Gud, stå mig bi och påminn mig ofta den arma
 "fruns härliga dröm!"

Och icke kallade Waldemar ned den hulda
 flickan. Äfven han varnades uppifrån, att icke
 för mycket lita på egen kraft och styrka, och var
 af de få, som lyda en sådan vink, huru ofta den ock
 gifves, ehuru himmelen aldrig tröttnar att låta
 regna sitt *manna*, fast få veta att samla det till-
 hoga och gagna sig dermed.

CAP. 5.

EDWARD OCH OLIVIA.

*Nästa månsken valde hon en annan.
Böttiger.*

Och hvad företog sig Olivia? Lyssnade hon till någon af de röster, som från höjden skickades henne? Nej!

Waldemar var borta. På hennes läppar brände ännu hans första kyss, hans afskedskyss. Det var icke hans härliga råd, det var icke hans sköna själ, det var icke hans varma hjerta, hans dygder, hans fromhet, hans manliga kraft, hans ljusa förstånd och fina bildning, som Olivia saknade och begrät, nej, det var hans kyss, hans armar, som tryckte henne till sitt bröst, och den sällhet, som då genomströmmat henne. Mången skulle kanske kalla detta kärlek; men ett helt annat namn förtjenar denna känsla. — Bevis: Den kan öfverflyttas på en annan.

Hos Grefvinnan Skönhjelm rustades nu förfärligt. Afskedskort voro utsädda, och visitelådan uthängd, och alla kappsäckar, coffertar och cartoner stodo öppna och gapade efter sitt inkrom. Om några dagar skulle resan till Vestergötland företagas.

Edward skulle vara en sorts marskalk under densamma, och i egenskap deraf, och i följd af sin egen obetänksamhet och lättsinnighet, hade han skaffat sig fritt tillträde till Olivia under dessa tillrustelsedagar. Grefvinnan brydde sig icke derom. Olivia var nu förlofvad och gjorde ett parti, som hvar och en annan moder skulle afundas, och som hon nu ingalunda förmodade kunna "romperas". Nu var hennes befattning slut. "Sköte hvar och en sig!" — mente hon — och tänkte nu endast på egna värf och angelägenheter.

Edward var en osviklig hjälpare med allt hvad Olivia ville uppdraga honom. Hon ville medföra *allt*, hvad hon egde af kläder, effecter och capricer, och Edward tillvägabringade äfven det omöjliga. Olivias tacksamhet skulle alltid gäldas med en handtryckning, och dessa blefvo allt längre och längre. Edward ville icke släppa den lilla handen, och Olivia ville icke draga den undan. Under tiden sågo de djupt i hvarandras ögon. Edward lutade sig ett par gånger ned emot Olivias rodnande ansigte; hon drog sig tillbaka ett par gånger, men icke den tredje.

Med packningen och resanstalterna började det mot slutet att gå ganska lamt. Det blef blott en bisak. Halfbrutna ord och långa tystnader kommo i dess ställe, och, innan de resande ännu

lemnat Stockholm, hade redan en kyss brunnit på hennes och Edwards läppar, i Olivias tanka tusende gånger varmare och lifligare än *den*, hon begrät några ögonblick. Edward kände ånger och missnöje med sig sjelf. Olivia visste icke, hvad hon kände. Hon lefde i ett berusande *nu*, som förtog all redig tanka, utom *den* att tiga och förställa sig för alla, undantagandes Edward; men, ensam med honom, gaf hon luft åt sin så kallade kärlek, upprepade väl tusende gånger, att hon älskade honom, älskade honom öfver allt hvad som fanns i himmel och på jord, älskade honom evigt, i lif, i död, ja, långt efter döden. Hon talade dock *aldrig* om att bryta sin tillämnade förening med Waldemar, utan om sig som en martyr därför, och om sina sjelfvalda band, likasom voro de galèreslafvens tunga kedjor. Hvarje Waldemars råd, hvarje hennes eget löfte till honom glömdes alldeles, utom det att vara fint och elegant klädd ifrån början till slut; men ack, för *hvem* lyddes detta råd så obrottsligt!

Edward samm stundtals i ett haf af alldeles ny förtjusning eller i ett annat af för sen och fruktlös ånger. Men ur båda dessa djup vexlade han med blixstens snabbhet. Var han ensam, så vred han sina händer, förbannade sig och sin lättsinnighet, och Olivias otro, och Waldemars vanskap och godtrogenhet, och ödet, och händel-

sen, och slumpen, — allt, allt, och tog till och med då och då ett beslut att resa sig upp och äfven återföra den villseförda flickan på rätta vägen, medan det ännu var tid; men åter vid hennes sida, då glömdes ända till skuggan af allt detta, och vid hennes fötter, hennes hjerta, hennes läppar, påminte ingenting om alla de goda föresatser, som dessimellan togos. I detta förhållande hade Edward förut aldrig varit, ty Waldemar hade ännu aldrig stått mellan honom och något föremål för hans ombytliga kärlek, och för ingen annan varelse i världen, än för Waldemar, kände Edward sig villja bekämpa en lidelse. Men detta var omöjligt. Ovanan hade alldeles förslöat hans förmåga, och, huru god än hans villja var stundtals, fanns dock ingen kraft att sätta den i fullbordan. Likasom alla svaga själar, sade han till sig sjelf, att just dessa *hinder* ökade hans passion, att *nu först* älskade han fullkomligt, och tröstade sig med det enda bibelspråk, han må hända kände, att *andan är villig, men köttet är svagt*; hvilket i en superlativ grad sannades på honom.

Under dessa augurer anträdde resan. I en stor Landau gungade grefvinnan till höger, Olivia till venster. Framför den förra Jungfru Agnes, och framför den sednare ung Edward. Förrskulle man kunnat räkna sandkornen i hafvet, än de blickar, som nu smögo till och utur Olivias hatt.

Det är icke bra att oupphörligt nödgas se föremålet för en otillåten kärlek. Det är må hända en probersten, hård nog äfven för en fast och ren villja, äfven för ganska mycken sjelfbeherrskning. Hvad skulle det då vara, när allt detta saknades, och man endast och allenast gjorde afseende på *le decorum*?

Resan framskred. Icke gick det just fort. Edward hade bestyr om förbud, nattläger etc., och allt mindre och mindre blefvo dagsresorna. Allt, hvad som möjligtvis under resan kunde beses, besågs äfven; men det var endast af greffinnan och Mamsell Agnes, ty Edward och Olivia de sågo endast på hvarandra. Edward var ömsom i förtviflan och förtjusning och ofta i en mixtur af båda delarna, som äfven hade hela nyhetens behag för honom. Han hade rätt på sitt sätt, att han aldrig *älskat* eller, bättre sagdt, varit *kär*, så som nu. Huru obetydliga än hans bemödanden voro att bekämpa sig sjelf, voro de dock tillräckliga för att tjena just till den sporre, som gjorde hela företaget omöjligt. Hade man i en hast sagt: Olivia är *din* för *tid* och *evighet*, då först kunde man dömt om, huru vida denna kärlek var så allsmächtig, som Edward nu trodde den vara, eller om den icke var alldeles af den vanliga sorten, som upplågar af hinder och motgån-

gars storm, men som kallnar och slocknar i förlig vind.

De enda ord, som vaxlades mellan Edward och Olivia, der någon guista af förnuft fick plats, voro och förblefvo en ömsesidig öfverenskommelse och uppmaning att *tiga* och för *ingen* förråda sin hemlighet. Äfven i *detta* framlyste de båda älskandes olika karakterer, hjertan och grader af lättsinnighet. Edwards voro och förblefvo dock de bästa eller minst dåliga. Den tystnad, han ålade sig och bönföll om hos Olivia, var dock ingalunda beräknad på egen fördel, utan hade endast och allenast Waldemars luga och framtida lycka till mål. "Vi skola blifva förnuftiga, ångrande och botfärdiga, och Waldemar skall aldrig vota, aldrig ana, aldrig qväljas af den tanken, huru usla och otacksamma hans vän och hans maka varit." — Så tänkte Edward — och *du*, som ämnar kasta första stenen på honom, väg den först litet i handen och eftersinna, om icke någon gång dina motiver till tystnad varit kanske ändå sämre.

Olivia åter ville *tiga*, icke för den *goda sakens* skull, utan för sin *egen*, icke för Waldemars lycka, utan på det hennes eget lyckotempel icke skulle svigta och ramla, och till detta tempel hade hon nu en gång som materialer ansett: Waldemar, hans plats i samhället, hans familjförhå-

lande, hans stora rikedom och anseende, och slutligen hans vän, som en tyst, af ingen anad, älskare.

Deras innersta motiver vägde dock bra olika, ehuru ingendera af dem höllo några 20 karat. Men från synden och till dygden finnas lika många nuancer, som från den rödaste koppar till det renaste guld.

Olivia ville på intet sätt stöta Waldemar ifrån sig. Hon hade således fattat det beslutet att åtminstone någorlunda fullgöra, hvad han bedt henne om. Hvar dag, allt sedan hon skiljdes från Waldemar, hade hon således föresatt sig att titta litet i bibeln, för att åtminstone veta något deraf, när hon träffade Waldemar. Men detta beslut sköts alltid upp till morgondagen: "*På resan skall jag väl få tid*", tänkte hon, och i hennes res-pirat stoppades, bland allt annat glömdt, äfven Waldemars utmärkt vackra gåfva. Men ingen tid kom då heller; utan i Örebro, der en promenade skulle företagas, och vagnarne sedan vara de resande till mötes vid tullen, der kvarlemnades hela *biblia sancta* på bordet i det rum, der damerna bodde.

Stor var Olivias bestörtning, när hon först många timmar derefter saknade den vanliga tyngden i sin pirat. Grefvinnan gapskrattade, ty hon hade flera gånger förutspått denna händelse, eme-

dan Olivia alltid lagt ur bibeln, hvar gång de skulle promenera, emedan den var för tung att bära, men aldrig glömt den förut, tack vare Edwards goda minne och omtanka. Edward var äfven otröstlig öfver denna förlust, ty han visste för väl, huru dålig effect denna händelse skulle göra på Waldemar. Han sände en *express directe* tillbaka till Örebro, men utan hopp att den kunde upphinna dem på vägen, och nu skred man till den vanliga åtgärden, nämligen öfverenskommelsen att *tiga* och aldrig omnämna saken, men endast så tillstålla, att Waldemar icke *första* dagen frågade efter bibeln och den *andra* icke gjorde någon carambolage med *express'n*.

Den, som något känner världen och människorna, och som velat aldrig så litet studera sig in i de karakterer, en svag och ännu ganska ovan och oskicklig författarehand här försökt att ebauchera, den kan temligen väl fatta den förstämda sinnesförfattning, i hvilken tvänne af våra resande befunno sig, när sällskapet slutligen den 30 April kl. 6 om aftonen anlände till Vestansjö.

Men sjelfva denna ankomst hör först till nästa capitel.

Förbudet hade ankommit redan om morgonen, och en hvar hade gjort sin yttersta flit, att hela det gamla vördnadsbjudande slottet

och dess omgifning skulle hafva det prydligaste utseende, som kunde åstadkommas. Trädgårds-mästaren ideligen krattade. Pigorna sopade förfärligt — ja, der som aldrig förr i mannaminne varit sopadt, och dit menniskofot kanske aldrig skulle komma. Den goda Fru Pundell var blifven en Robespierre och Marat emot kalkoner, höns, kalfvar, grisar och lamm. Fiskaren fiskade, och jägaren jagade, och sjelfva Lydia trippade ut och in i rummen för att tillse, om allt var i ordning. Här och der drog hon i en gardin eller torkade med sin fina näsduk bort ett stoftkorn på en spegel eller marmorskifva eller på forte-piano't.

Endast Waldemar var alldeles stilla, innesluten i sitt rum. Man trodde, att han skref eller kanske läste; men den Guden, till hvilken han höjde de mest innerliga, de mest brinnande böner, om styrka att lyda hans bud, om ingifvelse och hjälp att leda sin unga följeslagerska in på den *”trånga vägen, som leder till lifvet”*, om magt öfver sina onda demoner och om mycket annat, som menniskorna i sin villa tro sig kunna taga af sig sjelfva, men som endast är en frukt af den rätta bönen, — endast den Guden, till hvilken dessa vändes, endast *han* visste, att Waldemar hvarken läste eller skref annat än i sitt eget sköna, men

sårade hjerta; ty, att Waldemar led under allt detta, det måste vi bekänna, huru ogerna det än sker.

CAP. 6.

DE KOMMA! DE KOMMA!

Comment se porte ma belle? Oui, fort bien, ma soeur!
Bellman.

Det led fram emot eftermiddagen. Waldemar hade helt lugnt några gånger sett ut åt vägen, då Pereira kommer instörtandes med det utropet:

— Les voilà qui arrivent! Mlle Otilia, sa mère et Mr. le Baron! Ah, saint Vierge, l'heureux Pereira être le premier qui en avertit Mr. le Comte! Ah, le mille fois heureux Negre, être le premier, être le premier, ha, ha, ha! o. s. v.

Och under allt detta hoppade han jemnfotad och slog sig med hela Afrikanens tygellösa vildhet på knän och sidor med de svarta händerna.

Waldemar visste mycket väl, att det fanns blott ett medel, att genast få ett slut på Negerens vilda glädje, och lade därför, så fort han hann, ett guldmynt, pour boire, i hans hand, hvilket Negeren utan allt besinnande stoppade i munnen och rusade ut, för att visa det för *la valetaille* och å nyö skryta med sin skarpsynthet.

Först en 10 minuter derefter ankommo de resande. Waldemar gick lugn och nästan glad dem till mötes. Hela husets stora personal församlade sig i förstugan och på borggården. Pereira rullade sig (det skulle föreställa hjula) framför vagnen. Äfven Lydia hade förmått alla sina uppbrusande känslor att tiga stilla och följt hopen; dock stod hon ännu aldra längst in i den stora, höghvälfda, mörka förstugan, och ett stycke från henne, lutad emot en pelare, föga eller alldeles intet deltagande i den allmänna glädjen, med hvarje blick endast rigtad på Lydia, som han på flera dagar icke sett, stod den unga, bleka, allt mer och mer själfulla Liuder.

Grefvinnan hjälptes ur vagnen, Olivia lyftes, Edward hoppade, och M:lle Agnes skuttade derutur, och snart stodo de fyra resande på sina två, skrattande, pratande, helsande och seende sig omkring med nyfikna blickar. Edward var tyst, de andra tre voro qvinnor.

Waldemar förde grefvinnan och Olivia, en under hvar arm, uppför trapporna. Edward följde efter med ett klämdt hjerta och skriandesamvete. Fru Pondell tog hand om M:lle Agnes. Pereira sprang än före, än efter Olivia, alltid kysande nedersta fällen af hennes klädning. Detta roade flickan oändligen och förtog nästan all annan tanka hos henne. Grefvinnan rosade och be-

römde trappor, pelare, hvalf och allt. En gång under uppgåendet vände hon väl hufvudet med en sådan hastighet, som hade en Meduseblick träffat henne; men snart återtog hon sin lofvä-dande ton. Allt det församlade folket skingrade sig efter hand, och *då* — *då* först tog den hög-rodnande Linder den afdånade Lydia i sina ar-mar och bar henne, tyst och af ingen bemärkt, ut igenom östra hvalfvet och sedan upp till hen-nes rum. Sagta nedlade han sin dyrbara börda på soffan och tog en på toaletten stående flaska med *eau de Cologne*, gned hennes tinningar der-med och höll den äfven under den djupt af-svinnades näsa. Inom några ögonblick kom hon sig före, begärde vatten, fick det, såg upp, stir-rade på Linder, likasom kände hon honomicke, och sade halfhögt, likasom till sig sjelf:

— Hvar är jag? Hvar är hon, den förfärliga? Huru är allt detta?

Linder, som trodde, att dessa frågor voro ställ-da till honom, svarade genast:

— Förlåt, Mamsell Lydia, att jag icke hann leta upp Johanna! Men under det kommande herrska-pets stojande helsningar såg jag, huru Mamsel bleknade och slutligen nedföll afdånad på den bredvid stående stenbänken. Jag såg väl este Johanna, men fick icke ögonen på henne, utan då

— då — då — jag gjorde väl icke Mamsell något illa under vägen?

Lydia hade under tiden alldeles återfått sin sans.

— Jag förstår nu *allt*, goda Linder! — sade hon — Men huru skall ni nu i ett ögonblick, en enda secund, kunna förstå mig och den bön, jag gör eder? Skaffa mig nämligen, på ett eller annat sätt, *nu genast* ett par hästar och en karl, som kan föra mig till nästa gästgifvaregård! Laga, att vagnen stadnar vid yttre trädgårdsporten! Säg till ingen i världen, hvad jag bedt eder om, hvarken nu eller efter min afresa! Låtsä, så vida ni icke har någon olägenhet deraf, att icke alls veta något derom och behåll det tillfredsställande medvetandet, att ni varit min räddare, den *enda*, till hvilken jag förtrodde mig i mitt lifs viktigaste stund! Se så, farväl nu! Var försigtig och skynda, om min lycka är eder kär!

Linder svarade icke ett ord, frågade icke, han bara tryckte Lydias hand till sitt bröst och sedan till sina läppar, och i hans blick låg löftet att förr uppoffra sitt lif än svika det dyrbara förtroende, han i detta ögonblick fick.

Lydia sköt honom sagta ut igenom dörren, lyssnade sedan oroligt ända tills han återkom, ilade då ned för trapporna med ett litet knyte un-

der armen; men, hvad hon vidare företog, det visste ingen.

Tornuret slog half till 10. Souper'en var serverad. Pereira hade redan annonserat det. Fru Pundell hade gjort sitt mästerverk i kokkonsten. Kristaller, silfver och vaxljus täflade att blända ögat.

Waldemar förde sin tillkommande fru svärmöder ut i matsalen. Edward besvarade knappt Olivias hastiga handtryckning, då han förde henne ut. Waldemar hade redan länge, under loppet af aftonen, saknat Lydia. Edward hade flera gånger sett åt dörren. Waldemar hade gjort en liten hastig beskrifning på detta "sin saliga moders älskade upptagelsebarn" för grefvinnan och Olivia samt med stadig röst underrättat, att hon framgent var att anse som en hans syster eller nära frände. Waldemar hade kastat en och annan blick på Edward. Edward hade slagit ned ögonen och skiftat färg flera gånger, men obemärkt under skymningens *clair-obscur*. Olivia hade fägnat sig åt att få ett jemuårigt fruntimmers sällskap. Grefvinnan hade äfven talat litet, med en tvungen ton, om den agréable surprisen att äfven finna *dame société* i sin tillkommande mågs hus etc.; men, allt detta oaktadt, kom dock ingen Lydia.

Först i matsalen kunde Waldemar icke längre motstå sin otålighet.

— Hvar är Mamsell Lydia? — frågade han Pereira.

— Mademoiselle n'est pas à trouver. La porte de ses appartemens est fermée à clef. On y a donné force coups; mais elle n'y est pas, ou bien elle dort comme un prélat ou un capucin au moins.

Waldemar sade intet. Edward blef tankspridd. Grefvinnan tog en heterogène mine, hvars rätta mening Euklides aldrig, med all sin slutkonst, kunnat förklara. Olivia tänkte icke mycket på alltsammans. Hon var nu hungrig af resan och icke obetydligt glad öfver att snart blifva värdinna vid detta rika bord. En betjent stod bakom hvar stol, men Pereira midt emellan Waldemars och Olivias, utan att på minsta sätt bry sig om att passa upp ee coquin de Baron ou cette diablesse de Comtesse, som han i största tysthet, au fond de sa tête crépée, kallade de tvänne öfriga af sällskapet.

Aftonmåltiden var ganska tyst. De, som icke hade god appetit, ville icke störa dem, som det hade; derföre teg man å alla sidor.

Trötthet efter resan blef snart en förevändning att gå hvar till sig, och hvarken Edward eller Waldemar tycktes hafva någon hog att på

vanligt gammalt manér samtala halfva natten, helst när de varit åtskiljda någon tid.

Inan Waldemar lade sig, gjorde han ännu några frågor om Lydia. Ingen visste något om henne, ingen hade heller riktigt sans att tänka derpå, hvar och en svarade: "Hon är säkert uppe hos sig". Waldemar började äfven blifva säker derpå; men emot sin villja tänkte han oupphörligt på orsaken, hvarföre Lydia, tvärt emot alla sina löften, aflägsnade sig just vid detta tillfälle. — Är hon sjuk? — sade han till sig sjelf — Är hon ledsen? Har hon kanske slutligen fått veta Edwards upptåg i vintras och icke vill se honom? Kan Olivias ankomst ha plågat henne? — Här studerade hans tankar tillbaka. Hans kinder blefvo heta, hans hjerta slog våldsamt, och han föresatte sig att alldeles icke tänka på hela Lydia. Men oupphörligt kom ett nytt *kanske*, för hvilket Lydia var föremål, fram för hans rika inbildning, och i en bön att kunna *slippa tänka* på henne, att dock *kunna tänka* på något annat, insomnade den ädle Borgherren.

Och huru såg det väl ut i Edwards hjerta? Hvem har icke sett en försnärjd trådhärfva, med hundrade hängande ändar, men ingen, som går ett halft hvarf omkring nystfoten, redtråden bort-

sliten, och hela härfvan endast hafvande hälften af sin primitiva vidd? Det är en ungefär fruntimmersliknelse (för hvilken man ber om förlåtelse) af Edwards inre. "Ack, hvarföre har jag så nedtrasslat min härfva!" — säger den yra, häftiga flickan, när hon nu först märker, att den icke mer kan redas. "Ack, hvarföre har jag så gjort!" suckade Edward, när endast en för sen ånger infann sig, och icke *ett enda* medvetande af sjelfbeherrskning eller bestridande af ögonblickets ingivelse kom fram i hans minne för att lugna det gnagande samvetet. Om han somnade eller icke, vet man icke rätt. Icke heller, huru många nya föresatser han tog (ty de voro legio), samt framför allt, om dessa voro tillsatta med spiritus vini rectificatissimus eller med — Lära vatten.

Sådant får tiden utvisa.

CAP. 7.

EN AF JEAN PAUL'S HUNDS-
POSTTAGE.

*Pigor svängde sig i helgdagskjortlar,
Och på spettet satt en gödd kalkon.*

Fru Lenngren.

Morgondagen grydde. För fru svärmoderns skull var denna dagen bestämd till ett så kalladt *calas* för alla ortens grannar, Waldemar till stor plåga och Fru Pundell till stort bekymmer, men äfven till en väntad triumph öfver alla dem, som kunde trott, att hon glömt sin Cajsas Varg. Capitlets motto gick således i full fullbordan, allt sedan hanen gaf första signalen till dagens verk.

Waldemar var tidigt uppe. En tour i parken på den vackra vårmorgonen gjorde honom glad och nöjd. Vid återkomsten mötte han Johanna, som såg högst bekymrad ut.

— Huru är det med din Mamsell, gamla Johanna? — frågade Waldemar vänligt.

— Gud den högste det vet! — svarade gumman snyftande — Hon är ingenstädes till finnas. Nyckeln till hennes rum har jag nu ändtligen fått reda på. Den låg nu i dag, likasom trollad, på sitt vanliga ställe; men i rummen finns ingen Mamsell eller lefvande varelse. Fidelio är äfven

borta. Några af Mamsells kläder och andra småsaker finnas heller icke. Hela kakelugnen ligger full med uppbrända papper. Ett försegladt bref ligger på hennes bord. En af hennes små handskar har man funnit långt ute i trädgården, och vid yttre porten äro färska spår efter en tvåhästavagn.

— Rättfärdige Gud! — sade Waldemar — Hvad vill detta säga? — och ilade hastigt trapporna uppföre åt östra sidan, tills han äntligen stannade i Lydias rum. Johannas beskrifning var alldeles sann. Brevet var adresserat till Waldemar och innehöll följande ord:

"Lydia tackar den ädle sonen till den härligaste af qvinnor, till den enda vän och beskyddarinna, som hon någonsin egde. Lydia tackar honom för allt, hvad han gjort och velat göra för henne; men ödet styrer den arma Lydias väg genom lifvet, med jernband. Det förbjuder henne att stadna i den enda tillflykt, det någonsin gaf henne. Hon flyr för evigt det enda ställe, der hon velat lefva och dö, och hon hinner endast höja till sin välgörare tvänne böner: den ena, att icke, att aldrig söka utleta hennes gömställe, och den andra, att icke bedöma henne för hårdt, ehuru skenet kastar en högst besynnerlig och tvifvelaktig dager öfver henne. Lef väl och blif så säll, som ni det förtjenar, ädle Grefve!

”och den arma Lydia skall åtminstone ega en fröjd
”af lifvet.”

Waldemars händer sjönko. Blodet stelnade ett ögonblick i hans ådror, och nu först kände han fullkomligt och redigt, huru dyrbar flickan var för hans ädla hjerta.

— Hon ber mig icke söka henne; — sade han till sig sjelf — men jag *kan*, jag *bör* ju icke hörsamma henne? Hon är ett värlöst barn; hon var min moders älskling. Hon har tagit ett förtvifladt steg, Gud vet hvarföre. Jag är hennes enda stöd, det sade hon så ofta; det nekar hon icke nu en gång. Min pligt, min moders sista önskan, befaller mig att söka henne. Jag *bör*, jag *måste* det. Jag kan väl icke vara en tiger, fast jag icke får vara — — — här stannade han sina tankar och ilade ned bland husfolket.

Alla spordes, alla frågades. Ingen visste något särdeles. En hade mött Mamsell i hatt och kappa, men icke tänkt derpå; en annan hade hört en vagn rulla klockan 8; en tredje hade hört Fidelio skälla i trädgården, äfven kl. 8. Ingen af folket hade saknats, endast Herr Linder hade icke ätit qvällsvard eller annars synt till om aftonen. Icke nu heller var Linder tillstädes. Waldemar befallde, att han skulle uppsökas och genast infinna sig i Grefvens rum. Nu först under rättades han af Fru Pundell om den unga gossens

olyckliga höjelse för Lydia och om allas förmodan, att han ensam kände hennes flykt. Fru Pundell var nästan tröslös, snyftade och späckade på en gång. Waldemar gick upp i sina rum. Mer än en half timma förflöt, och ingen Linder infann sig. Waldemars länge qväfda vrede upplågade nu på en gång, då Linder slutligen, blek, men med temligen fast hållning, inträdde i rummet och frågade, hvad Herr Grefven befallde. Waldemar frågade honom genast med en hård och sträng ton: — Hvar håller Herrn sig morgnar och aftnar, och hvar är Mamsell Lydia? Herre, svara genast, eller ock — —

— Det vet jag icke! — svarade Linder, utan att särdeles sväfva på målet.

— Har ni icke hjälpt henne vid hennes flykt? — frågade Waldemar häftigare.

— Nej! — svarade Linder; men nu färgades hans kinder af lögnens rodnad.

— Ljugare, se, huru du ser ut! — sade Waldemar och skuffade honom fram till det stora spegelglaset.

Linder slog ned ögonen och teg.

— Ännu en gång, Linder! — sade Waldemar med concentrerad vrede — Svara, tala sanning, eller — Och här stannade han, litet obeslutsam, huru han skulle stilisera sin hotelse.

— Jaga mig ifrån eder, utur edert hus, Herr

Grefve! — svarade Linder, på en gång lugn vorden — Men fordra icke, att jag skall förråda en annans hemlighet! Jag gör det icke. Ingen torture kunde dertill förmå mig.

Ynglingens oväntade svar och hållning förbytte Waldemars vrede på en gång till den högsta grad af förvåning. Han bad nu Linder helt vänligt, ja, nästan bönfällande, att förtro honom, hvad han visste om Lydias flykt. Han föreställde ynglingen, huru orätt han gjorde. Han ville öfvertyga honom, att Lydia sjelf, vid lugnare besinning, skulle tacka honom, för det hennes enda beskyddare uppletade och återförde henne, då hon sjelf (äfvén om hon, som troligt var, redan ångrat sitt företag) dock aldrig af egen drift kunde återvända till Vestansjö.

Han bad, han föreställde, han gjorde *allt*; men det var och förblef förgäfvés.

— Med mig må man göra hvad man vill; men henne förråder jag icke! — blef Linders enda svar.

Imellertid led det fram på dagen. Waldemar tog äntligen sitt beslut, skickade Linder till hans göromål och utsände tre à fyra personer åt olika håll, för att efterspana flickan, och gick sjelf att emottaga sina gäster i frukostrummet.

Om någonsin hvad man kallar elakt lynne kunde få magt med Waldemar, så var det nu.

Förgäfves sökte han att skingra så väl detta, som den oro och tankspriddhet, hvilken ovillkorligt bemäktigat sig honom. Med största svårighet besvarade han grefvinnans frågor och Olivias skämt. Edward var tyst och fåordig. Frukosten var, om möjligt, ändå ängsligare än souper'n.

Grefvinnan, som redan under morgontoiletten fått en morgonrapport af M:lle Agnes, sade slutligen, för att bryta en för lång tystnad:

— A propos, min bästa Grefve, huru står det till med *la déesse du temple*, den charmanta Mamsell Lydia? Hon befann sig väl icke illa af sin långa aftonpromenade i går?

— Hon är bortrest — svarade Waldemar, icke utan att något litet skifta färg; hvilket hvarken undföll grefvinnan, ej heller Edward, som på engång blef uppmärksam och kände tyngden på sitt samvete likasom omärkligen lyfta sig och något litet lättna. Sådan är människan! Ett endast till hälften anadt *fel* hos *den*, mot hvilken man tycker sig brutit, tager hon genast i liquid emot sina egna och börjar genast att quitta och quitta.

Grefvinnan skulle just börja en afhandling om denna *éclipse*, då en vagn hastigt rullade in på gården, och Olivia, redan sömnig af landtlifvet, sprang upp till fenstret och i ett gapskratt förkunnade, att Carl, — Carl S., — hennes kära

och roliga cousin, just vore den, som dammig och resklädd hoppade ur vagnen.

Detta var verkligen den bästa diversion, som kunde mellankomma. Waldemar sprang glad emot sin kära, men oväntade, gäst. Edward följde honom, ty han hade ju föresatt sig att undvika Olivia. Olivia förtretades väl litet deröfver, men klappade händerna åt den tanken att få skratta och höra nytt från Stockholm, hvilka förnöjelser hon väl visste att Carl skulle erbjuda. Snart stod han midt i frukostrummet. Alla frågade honom, huru detta var möjligt midt under riksdag, exercicemånader etc.

— Detta har alltid varit min plan; — svarade den glada, lifliga unga mannen — jag tänkte likväl hinna upp eder, ehuru jag reste tre dygn sedanre än ni från vår kära Orcus. Jag föresatte mig alltid att göra eder detta spratt och har redan länge planerat det.

— Du kunde ingenstädes vara mer välkommen än här, och ingen kunde vara mer välkommen i denna stund än *du*. — sade Waldemar, nästan glad vorden.

Så fort går det för den samvetsrene att åter känna sig, om icke just lycklig, åtminstone lugn och nöjd.

Förmiddagen fick nu en helt annan färg. Carl redogjorde för alla de galenskaper och allt det

kloka, som riksdagen bestod. Han rörde äfven litet uti *la chronique*, allt med sin vanliga liflighet och sitt åskådliga sätt att berätta och beskrifva. Alla afhörde honom uppmärksamt, och alla skratade, hvar och en i sin genre. Detta var en stor hjälp för Waldemar att skingra tankarna på Lydia.

Ändeligen skulle man tänka på middagstoiletten, i anseende till de många bjudna gästerna, hvaraf Waldemar förutsåg att somliga skulle komma, på gammalt landtligt manér, mellan kl. 12 och 1.

Just som man skulle skiljas, sade Carl:

— A propos de rien, min sköna cousin Olivia! Här är hennes Bibel, som låg, till husar-officerarnes stora förundran och uppbyggelse, i källarsalen på värdshuset i Örebro.

Olivia rodnade, Edward bet sig i läppen, greffinnan dolde i en lindrig hosta sitt skrattbegär, och Waldemar nickade, med ett litet skälmskt, förebrående leende, åt Olivia och drog en kort omärklig suck, icke öfver flickans förlåtliga glömska, men emedan denna bedyrat, att hon hvarje afton, och äfven den föregående, läst några capitel i Nya Testamentet, *alldeles som hon lofvat sin Waldemar.*

— O, qvinna, qvinna! — suckade Waldemar, när han kommit in i sina rum och kastade af sig mor-

gonrocken; men nu började Pereira en flod af reflexioner öfver *le depart de M:lle Lydia*, l'ange gardien du chateau, l'image de la sainte Vierge en personne, la meilleur et la plus belle creature du monde enfin: "Ingen finna Mamsell, ingen höra talas om Mamsell, ingen se Mamsell, tous les *bud* vara de retour. Mamsell säkert vara dö, — vara dränkad i sjö, ou bien i å (M:me Pondèle m'a appris ce mot de fleuve) — que sais-je moi? Kanske hänga i trä, kanske mangée d'un lion ou de quelque tigre de la forêt. Ah, pauvre petite! Ah, malheureuse enfant! Et le festin d'aujourd'hui qu'elle manque totalement! Et tous les ragouts de l'excellente M:me Pondèle! Ah, qu'elle est à plaindre, cette bonne fille! Komma bort sådan dag, just sådan dag!

— Chut, mon pauvre! Parlez d'autres choses, ou bien, taisez vous, s'il vous est possible! — sade Waldemar, och mången qväfd och bortjagad suck letade sig nu fram ur det manliga, men bittert qualda bröstet.

CAP. 8.

FORTSÄTTNING OCH SLUT PÅ
DER HUNDSPOSTTAG.

*För hvad jag sagt jag går i borgen,
Att, när du friar, får du korgen.*

Caramels-devise.

Denna dagen var förfärlig för Waldemar. Högst ovan vid den nya rollen af värd, glömde han den som oftast. Hvert han vände sig, oangenäma intryck. Edwards förbehållsamhet och undvikande att vidröra hvarje ämne kunde han icke förklara. Olivias qväfda skratt, åt alla dessa hederliga, men föga raffinerade, grannarnes klädsel, tal, samtalsämne, gång och sittande, plågade Waldemar outsägligen. Hon såg ridiculen, och endast den, äfven der verkliga förtjenster funnos, och var nu mer sjelfsvåldig och tanklös än någonsin. Prostiinnan och hennes sedesamma döttrar betraktade henne som ett underligt djur, somliga andra beundrade henne och ansågo henne såsom *typen* för allt, hvad som faans modernt i parure, ton och åthäfvor.

I kretsen af några flickor pratade hon ensam, och, kommo dertill några af de unga karlarne, så sysselsatte hon äfven dem ensam med allahanda besatta frågor och andra upptåg. Till Edward och Carl förtrodde hon sina reflexioner öfver säll-

skapet. Dessa skrattade väl med henne, men försökte dessimellan förmå henne att icke för tydligt visa, huru odräglig hon fann hela denna församling, åtminstone icke meddela det till Waldemar, på hvilken de väl visste att det icke skulle göra särdeles god effect.

Men ack! Ehuru jemnt sysselsättande sig med de äldre af sällskapet, märkte han mycket väl, hvad som tilldrog sig, och, temligen van att se intill botten af människohjertat, började han till och med att kunna läsa i Olivias föga försigtiga blickar. Olivia trodde icke, att Waldemar skulle märka, huru ofta dessa rigtades på Edward; men inan aftonens slut sväfvade redan en dunkel aning om sanningen för Waldemars själ, hvartill Edwards förbehållsamma sätt, och liknöjdhet hvad Lydias flykt angick, äfven mycket bidragit. Denna upptäckt var ingalunda gjord för att lugna den oro, som oupphörligt tärde honom, och, då de bjudna gästerna ändtligen, till hans största lättnad, voro afresta, och man sagt god natt, ämnade han under Guds fria himmel söka någon tröst för alla de qual, som på en gång ansatte honom; men ett kallt störtregn motade hans plan, och i det stora, för länge sedan omnämnda, galeriet började han nu vandra upp och ned.

Precist samma idée hade fallit Edward in. Han hade sagta gått ut från Carl, som sof godt

för första gången på tvänne dygn. Han hade vändt sin kosa åt parken, men äfven blifvit omvänd af regnet, och tog nu vägen åt galeriet.

De båda ynglingarne vandrade tysta och tankfulla från hvar sin sida af det långa rummet, och först på midten, då de sammantråffade, blefvo båda lika förvånade åt detta oväntade möte.

Fullmånen, som just tittade in genom ett af fenstren på denna fläck af rummet, gjorde, att de båda vännerna genast igenkände hvarandra.

— Du här? sade Waldemar. — Jag trodde, att du och Carl sofvo som bäst.

— Och du här? — genmålde Edward med låtsadt skämt — Jag trodde, att du drömde som bäst.

— Jag fruktar, att jag ända hittills *drömt*, men ändtligen *vaknat* — svarade Waldemar allvarsamt.

— Ja, nu kommer det an på, om *drömmen* eller *uppvaknandet* varit det bästa af saken — svarade Edward med låtsad ligkillighet.

— Jag fruktar, att de icke varit särdeles goda någondera — svarade Waldemar.

— Du fruktar mycket på det sättet. Det är hvarken manligt eller dig likt.

— Nej, du har rätt! Jag är mig ock ganska olik, ty jag misstror dem, jag borde tro bäst i hela världen, och det har jag aldrig förr gjort, och det är äfven orätt gjordt och förer omedelbarligen sitt straff med sig.

Igenom Edwards lemmar flög en feberfrossa.
Waldemar fortfor:

— Det är ett viktigt steg för mannen att taga sig en maka. Derpå beror hela det jordiska lifvets *ve* eller *fröjd*, och det vill ganska litet till, för att den vågskålen, som man minst anar och hoppas, dock skall väga mest.

Edward teg. Waldemar fortfor:

— Jag trodde mig, om icke afgöra, åtminstone befrämja trenne personers lycka, när jag, nästan intalad af dig, valde Olivia till min följeslagariinna lifvet igenom; men ack, hvad man litet vet utgången af sina beräkningar! Man kan ofta blifva nog dåraktig att falla på den tanken, att man gör bäst, när man låter *ödet* och *slumpen* styra våra gerningar. Men, Gud vare tack! en dylik tanke kan väl för ett ögonblick insmyga sig i en Christen själ, men icke länge der stadna; man finner snart, att, bara man sjelf går den trånga, men rätta, vägen, som ensam leder till lifvet, så må det sedan hända hvad det vill.

— Ja, den som den kunde gå, eller ens komma in derpå! — sade Edward med en genomträngande, klagande röst. En suck bröt ur hans bröst, han stadnade häftigt och tryckte krampaktigt Waldemars hand.

Waldemar teg ett ögonblick, såg djupt in i
Vännerna, II, 5.

Edwards bleka, af månen upplysta ansigte och frågade sedan långsamt och med underlig röst:
— Har du då råkat in på den andra, nu mer än förr?

Edward kastade sig med förtviflan till vän-
nens bröst.

— Säg, svara! — sade Waldemar, tryckande Edward till sitt hjerta — Vi äro ju män, vi äro ju vänner, vi behöfva ju inga omsvep. Fri fråga, ärligt svar! Älskar du Olivia? Älskar hon dig?

— Ja, svarade Edward, nästan ohörbart för tårar — och ännu en gång ja!

Waldemar sköt honom sagta ifrån sig.

— Var en man, Edward! Gråt icke som en kvinna! Låt oss tala som det anstår män! Isen är bruten. Man bör *tiga*, så länge det kan verka till något godt ändamål; sedan bör man *tala*, när det kan åstadkomma ett dylikt. Kom, låt oss tala fullkomligt upprigtigt med hvarandra! *Mitt samvete är heller icke rent*, — långt derifrån! Vi kunnna må hända quitta med hvarandra, när det kommer till kärnan af saken.

— O, nej! — svarade Edward med uppbrutet hjerta — *Min syndaskuld kan med ingenting af din jemmföras*. Jag ser nog, huru det kan vara. Du älskar må hända denna Lydia. Jag har anat redan länge, ja, förrän du såg henne, att det skulle så gå. Hon såg just ut som ditt blida sköna öde. Nu medgifver jag

det. Och detta ville jag beröfva dig! Och lyckades verkligen. Du ville till mig gifva den hulda. För att ännu mer förbinda dig dertill, framkastade och underbläste jag planen om Olivia. Bekämpande din kärlek till Lydia, lägger du ditt härliga, rena hjerta för Olivias fötter. Hon tager det. Sedan förtror du åt mig din välförtjenta egendom, och jag — jag — jag (härvid slog Edward sig för pannan) — jag lockar henne till mig, till mitt bröst, till mina läppar, säger henne tusende gånger, att jag älskar henne, och aftvingar henne samma bekännelse tillbaka. Med ånger på vår sänkta pannna träda vi fram för *dig*, hvars enda synd kanske varit att älska Lydia och någonsin kunna tro, att du skulle kunna öfvervinna denna känsla, ehuru du med hela din själs kraft strider deremot. — Du höjer mig och sänker dig. — svarade Waldemar lugnt — Din bekännelse afplanar hela din skuld emot mig. Densamma litet längre fördröjd, och jag medgifver, att du gifvit min lycka dess dödsstöt. Men *nu* — ännu kan ju allt åter blifva godt. Olivia är väl icke den maka, jag skulle önska hvarken dig eller mig; men ack, hvad förmår icke kärleken i ett ungt och, som jag hoppas, ännu oförderfvadt hjerta! Den stolta modern, i hvars öga mina rikedomar troligen ha mycket värde, blir väl en svår skans att intaga; men äfven detta skola vi försöka. Allt går till det bästa här i

verlden, — fortfor Waldemar — bara man sjelf går rätt. Edward, Edward! Du kan icke tänka, du kan icke inse, huru tacksam jag är för din upprigtighet.

— Det förstår jag mer än väl! — svarade Edward — Och *du* — du ensam bör skörda en välförtjent lön för allt hvad du velat försaka och uppföra. Men jag får äfven troligen min lön för hvad jag brutit. Tro icke, att min lycka ligger så i dagen som din! Du har kämpat dig till din. Icke så med mig, och, om jag får någon lön, så blir det en sådan, jag bör hafva för alla mina bekända och obekända synder. Olivia blir troligen aldrig min. Modern öfvervinnes aldrig, och kanske —

Här stannade han plötsligt.

— Och hvilket vidare *kanske*? — frågade Waldemar.

Långsamt svarade Edward:

— Jo, kanske vill flickan på det hela icke hafva mig till make.

— Fy, du gör henne orätt! — sade Waldemar — Och, om så vore, då — då — då vore vi båda och hvarje man med ett hjerta i bröstet rätt lyckliga, om vi aldrig sett henne, aldrig hört talas om henne.

— Ja, ja, så kan dock ske! — suckade Edward.

Waldemar skakade tviflande på hufvudet, och

de båda vännerna började nu helt upprigtigt tala om hvarandras angelägenheter.

— Man skall icke handla som dårar och genast gripa saken an, — menade Waldemar — utan gifva sig litet ro, om man vill hinna ett godt mål.

Waldemar bad Edward öfverlemna åt sig omsorgen att blidka och öfverbevisa grefvinnan.

Nu började Edward tala om Lydia och om den trängtan, som han inom sig kände att Waldemar skulle hafva att återfinna henne.

— Nu, som alltid, — sade han — tänker du först på andra, sist på dig. Jag kan väl förstå, att det skall plåga dig att icke sjelf få söka den hulda flickan.

— Tala icke derom! — svarade Waldemar — Hvar sak för sig. När *din* är afgjord, då först bör jag tänka på *min*, och himlen vet, — tillade han sorgligt — om Lydia dermed någonsin skall förknippas. Denna flicka är så underbar, hon förefaller mig ibland som en *fée*, som kunde mänskliga känslor och svagheter aldrig bo inom detta bröst. — O, det är dock härligt att kunna få tänka på henne! Edward, Edward, hvad människan ändå är usel! Din synd den är — o, jag skäms att utsäga det! — den är må hända min fröjd. — Af alla himmelens bud är dock det svårast att älska sin nästa så som sig sjelf. Ett *ondt* är skedd, och dock känner jag mig utesägligen myc-

ket lyckligare nu än för en stund sedan. Det är ju uselt; men så är det dock. Menniskan är dömd, ettdera att håna sin smärta eller förakta sin fröjd. Lycklig den, som kan undvika dessa båda bränningar! Det kan man väl, om man vill, svarar det kalla, ordningsälskande, allt beräknande förnuftet; men ack, det har en motståndare — ett hjerta, styrdt af alla passionernas demoner.

— Waldemar! — sade Edward — Nu, nu först finner jag, att *du*, äfven du, älskar. *Så* har jag aldrig förr hört dig tala. De stumma pelarne, som höra oss, och som rättnu börja känna oss, skulle förr trott dessa ord komma ur min än ur din mun. Hvad några månader kunna förändra en jord och ett människohjerta! När vi sist vandrade här i månskenet, *då* var jorden svart och vit, *nu* är hon grön. *Då* var Lydia min himmels sol, *nu* din. *Då* sväfvade hon deruppe öfver oss, utan att vi anade det; *nu* flyr hon oss, och hvarje ögonblick aflägsnar henne må hända från det hjerta, der *hon*, och hon ensam, bör vara och förblifva drottning.

En grå dager inträdde nu i galeriet. De båda vännerna gingo till hvila, efter ett handslag, som betydde evig försoning och, å Edwards sida, ett heligt löfte att icke *en gång* till kränka vänskapens rättmätigaste fordringar, ty, ehvad ock

följden kunde blifva, ansåg sig dock Edward lika brottslig, och det med rätta.

Eller huru? J, unga män, som aldrig dragen i betänkande att locka till eder hvarje qvinnohjer-ta, som J kunnen finna på eder stråt, det må då tillhöra eder vän, eder broder, eder välgörare! Det är till edra samveten, man vädjar.

CAP. 9.

HETEROGENA ÄMNER OCH HÄN- DELSER.

*Lik Neapels vinberg, vår förhoppning
På vulcaner står.*

Tegnér.

Morgondagen skulle blifva en vapenhvila. Man samlades som vanligt, man talade som vanligt. Alla voro muntrare ängärdagen. Motsägelsens demon kom Waldemar nästan att finna Olivia sötare och trefligare än vanligt; men sanningen var och blef dock, att detta glädde honom för Edwards skull, och att fabeln om räf och rönnbär här ingalunda kunde tillämpas.

Inom sig drefvo Waldemars tankar tvänne hjul. På det ena svängde sig alla möjliga planer för att återfinna och återföra Lydia. På det andra de anfallsplaner, som han ömsom tog, ömsom för-

kastade, för att vinna grefvinnan på sin sida. Under allt detta converserades dock och, hvad ännu mera var, recenserades.

Förmiddagen tillbragtes i bibliotheket. Carl var nu i sitt element. En mängd böcker, som Waldemar hemfört, och som Carl förut endast känt till namnet, fann han nu här.

— Hvad skall du med alla dessa feminina memoirer? — frågade han Waldemar, sedan han på en hylla uppräknat först de äldre och sedan: *Memoires d'une contemporaine. Memoires d'une femme de qualité. Memoires de la Duchesse d'Abrantes. Memoires de Mlle Avrillon* m. fl.

— Gråta mina pengar, — svarade Waldemar — låta dem stå, — eller dermed roa gamla tanter och onclar.

Men detta sednare sade han sagta, ty grefvinnan slukade som bäst och tjusades som mest åt *Memoires d'une femme de qualité*.

— Ja, dertill passa de; — återtog Carl — men vår tid, *vår unga tid*, smälter dem icke. Det lilla historiska, de erbjuda, är så stympadt, så inveckladt i småaktighet och författariinnans personliga angelägenheter, att det med möda kan skiljas derifrån. Dessutom tycker jag inte om att se Napoleon i nattrock och Ney i tofflor, Byron sörjande sin sneda fot, och Sir Walter halta. Snillet

och tapperheten böra aldrig visas i hvardagsskrud. Man har tillräckligt andra, som denna passar.

Waldemar var alldeles af hans tanka i detta, men ingalunda när frågan blef om Victor Hugo.

Carl hade endast läst *Han d'Islande*, som han kallade galenskap, och *Ees derniers jours d'un condamné*, som han medgaf vara natur, men den aldra uslaste, mest vidriga och motjudande natur, samt *Hernani*, som han rent af kallade platthet och fusk.

Waldemar instämde till en del häruti, men framtog nu *Nôtre Dame de Paris* och *Bug Jargal*. — Läs dem först, — sade han till Carl — särdeles *Nôtre Dame*, och jag vill hålla vad, att du säger som jag: Victor Hugo vore må hända vår tids största romanförfattare, om — men det är ett stort om — om han nämligen vore *Christen*, och om han förmådde framställa contrasterna till de målningar, som han med hela snillets lif, sanning och färgprakt framalstrar. Om han kunde måla verkningarna af det goda så väl som af det onda, o, hvad han vore stor! Den, som förtjusas åt hans *Nôtre Dame*, är i min tanka en högst olycklig varelse, för att icke säga mera; men den, som nekar författaren snille och rikedom af tillgångar, den är bra ensidig. Till en del kan man säga detsamma om *Bug Jargal*, och först när du

läst dessa, skall du åter få utkasta stridshandsken för Victor Hugo.

Carl gick gerna in på förslaget och lade första delen af Nötre Dame i sin mössa. Nu började han bläddra uti *The O'Briens and the O'Flaherty's* af Lady Morgan.

— Den här jag heller icke sett förut — sade Carl — och förstår icke, hvarföre den icke öfversattes, när hennes *Flora Macarthy* och flera andra af hennes romaner gouterades så mycket.

— Läs den, så förstår du det! — svarade Waldemar — Få Svenskar, åtminstone romanläsare, kan den egentligen intressera, ehuru Lady Morgans vanliga lätthalkande penna der äfven lembar spår efter sig. Men den ädla Lady'n börjar blifva gammal och får allt mer och mer en rage att placera sitt eget *jag* i avantscenen, och det är en sak, som jag icke kan fördraga, men som vidläder de flesta romanförfattarinnor, och, förrän de kunna afskudda sig detta, gillar jag dem icke. Uti *The O'Briens and the O'Flaherty's* har Lady Morgan (tycker jag) fördelat sitt *jag* på tvänne håll, både uti idealet och i dess fullkomligaste motstycke. Men hvad mig angår, så tackar jag ödmjukast för båda hennes damer, både Lady Knocklofty och den kloka abbedissan. Dem skall hon få behålla för sig sjelf och får svårt nog att finna någon af vårt kön, som vill taga dem för

goda. Hvad Ladyn skrifver, är dock alltid af den sorten, som man både läser och läser till slut; derföre, broder Carl, lägg äfven den åt sidan!

Nu kom touren till Spindlers romaner, hvilka Waldemar berättade hade gjort *furor* i Tyskland.

Öfver Coopers Bandit råkade de trenne olika ynglingarne i en lika extas.

Edward hade råkat att just få läsa Banditen strax före *Den sista Friseglaren*, hvars författare icke måste illa upptaga den jemnförelse, som vår unga, lättsinniga, obetänksamma baron här gjorde. Han vände sig till Carl och sade skrattande:

— Du, som visade oss *Friseglaren* såsom den yppersta Svenska originalroman, du borde dock tillagt, likasom apothekaren på sina etiketter: *ruskas före intagandet*; du borde dock gjort det förbehåll, att den aldrig läses strax före eller strax efter Cooper eller hvem som helst, som målar med lefvande färger och icke med döda kriter. Friseglaren föreföll mig ingenting mera, ingenting mindre än ledsam, *et c'est tout dire*, som Pereira säger, då han sagt intet. Det historiska deraf lemuar jag i sitt värde; dock läser jag det hellre i Fryxells Berättelser. För sjelfva friseglaren hinner man icke att fatta interesse. Herr Gustaf — denna *chevalier de la triste figure*, som ligger fyra år i ett hvalf och för resten tillbrin-

gar sitt unga lif i bara tårar och tandagnisslan — för honom kan man väl känna medlidande; men ho ville väl vara en romanhjelte, som slutligen icke ingifver *någon* annan känsla? Litet beundran ville jag hafva, och litet afundsvärd ville jag vara. Men Gustaf saknar både det ena och det andra. Carlos är att anse som femte hjulet under vagnen, ehuru han egentligen skall spela rollen af det fjerde, ty han gör väl ingen annan nytta, än att man får en äkta hälft åt Mari, hvilken ganska lätt och behändigt öfverflyttar sitt hjerta på den nykomna, och det är just icke så underligt, ty *rullarna*, på hvilka det går, smörjer hon med sjelfkärnadt smör! Anna är temligen appetitlig; men det är mest för att hon så sällan visar sig och derföre styrker mig i min gamla sats, att (och han sjöng:)

L'on veut avoir ce qu'on n'ait pas,
Et ce qu'on ait — cesse de plaire.

Carl och Waldemar skrattade. De delade visst *ingalunda* Edwards motvillja för *Den sista Fri-seglaren*; men de funno dock icke i hast tillräckliga argumenter för att bestrida honom. Skulle de hädanefter träffas på, så skola de troget anföras.

De trenne ynglingarne slutade icke så hastigt sin revu öfver Waldemars rika boksamling; men

att anföra allt deras anspråkslösa tadel eller beröm, skulle vara lika så långsamt som ledsamt.

Olivia var icke särdeles road af herrarnes discussioner. Med en modejournal i handensatt hon halfsofvande i ett af de djupa fenstren, då Edward, nästan första gången sedan de kommit till Vestansjö, närmade sig henne och tog en plats vid hennes sida. Hon rodnade starkt och kastade en skygg blick bort till Waldemar, som tycktes vara fördjupad i ett literärt samtal med Carl. Edward blef lifligare, än han förut på dessa dagar varit, då han närmade sig Olivia. Med samma blick och ton som fordom, under den förtrollande resan, sade han nu halfhögt:

— Älskar du mig ännu lika varmt, dyra flicka?

— Outsägeligen! — svarade Olivia nästan ohörbart, utan att röra läpparna, och pekande i boken, liksom visade hon honom något deruti.

— Om du det gör, — fortfor han på samma sätt — om du det gör, så måste du äfven blifva min.

— O, att så kunde ske! — suckade Olivia sagta; men hon talade dessimellan högt om boken.

— Det *kan* ske, om *du* vill. — återtog Edward.

— Om jag vill? Ack nog vet du, huru många gånger jag önskat, att du vore Waldemar, eller tvärtom!

— Ja; men det beror ju på dig att byta.

— Byta! — svarade flickan förvånad och såg på Edward, ty det var första gången, ett dylikt ord undfallit hans läppar; men nu hade han föresatt sig att få ett resultat, hvilket som helst.

— Olivia, — sade Edward väl sagta, men utan att dölja, det han tilltalade henne — Olivia, jag måste tala med dig! Gå in i galeriet, under förvändning att gå upp på dina rum! Jag skall genast komma efter. Jag måste tala med dig, nu eller aldrig.

Mechaniskt efterkom Olivia hans begäran, och, när hon vandrat upp och ned ett enda hvarf, kom äfven Edward.

— Hvad tänka vi på, min Edward? — började Olivia genast — Tänk, om Waldemar, om mamma, om Carl anade —

— Det är mig likgilltigt, Olivia! — svarade Edward — Mitt öde ser i dag icke ut som i går. Jag har återgått ifrån niding till hederlig karl. Jag har — —

— Du har väl icke bekämt allt för Waldemar? — sade Olivia, blek och vacklande.

Edward förde henne till en stol. Olivia såg sig förvirrad omkring. Edward höll henne lutad mot sitt bröst, och utur hans svaga, men goda och varma, hjerta flöto följande ord till den stumma flickan, som med slutna ögon hvilade mot honom:

— Olivia, du har gissat rätt! Till Waldemar har jag förtrott vårt brott och vår ånger. Han var för *god*, för *mycket*, att så skändligt dragas bakom ljuset, helst hans skarpa blick redan upptäckt, hvad vi trodde oss så väl dölja. Betänk sjelf de rysliga följderna af ett längre hycklande! Mig var det en afgrundsplåga, ty med all min lättsinnighet kunde jag dock aldrig vänja mig vid den tanken att bedraga en vän, och en vän *sådan* som Waldemar. Jag har bekänt vår kärlek, jag har sagt honom, att vi tusende gånger svurit hvarandra trohet; nu, min Olivia, frågar jag dig: Vill du hålla dina eder? Dina band med Waldemar äro brutna. Vill du blifva min? Hela mitt lif skall egnas dig och din lycka. Säg, svara, vill du vara den fattiga, men älskande och evigt trogna, Edwards maka?

— Aldrig! — ropade Olivia, häftigt resande sig upp från yuglingens bröst — Aldrig! O, du eländige, som så sönderbrutit hela min lycka, som så förstört hela min glada framtid!

Förvånad, men kanske mindre än man ändå skulle väntat, steg Edward tillbaka, och med köld och lugn betraktade han Olivia, som, gråtande och vridande sina händer, sprang likasom en ursinnig omkring rummet.

— O, kvinna, kvinna! — utbrast han ändtligen — Huru fort förmår du icke att *utrycka* äfven den

pilen, som man trodde sitta så djupt! Olivia, min Fröken, sansa er! Er lycka är ingalunda instörtad.

— Hvad! — sade Olivia och stadsnde häftigt och upphörde att gråta — Har du kanske blott velat pröfva och narra mig? Är Waldemar okunnig ännu om — —

— Nej, min Fröken! Waldemar vet *allt*; men han vet ännu icke, huru lycklig han och jag och ni sjelf må skatta oss, om vi för alltid skiljas åt. Olivia, Olivia, — tillade han bittert — att du, så ung, kan vara så förderfvad, så förhärdad!

— Är jag det, — svarade Olivia storgråtande — för att jag icke vill utbyta dig emot den härliga Waldemar?

Dessa ord tycktes släcka äfven den sista gnista af kärlek, som ännu fauns kvar i Edwards hjerta, och han bad nu Olivia lugnt och kallt blott vara stilla och afhöra honom, troligen för sista gången, och i en sak, som endast rörde *henne sjelf*, ty, hvad mig angår, — tillade han — skall väl mitt namn aldrig mer nämnas på samma gång, som edert, min Fröken! Olivia, — sade han mildare, ändå hänförd af en varm, oförklarlig känsla — Olivia, sansa dig ett ögonblick! Tänk på, att din ungdom kan ännu bjuda dig så mycken lycka, och förlåt, o, jag ber dig derom på knä, icke att jag förrådde vår hemlighet, ty det var min pligt

emot *honom*, som jag är ändå mera skyldig än dig, men att jag lockade dig ifrån honom! O, om du kunde se, huru ångern söndersliter mitt hjerta, om du kunde se, huru jag med hela mitt lif ville köpa tillbaka denna gerning, ty *mitt, mitt* fel är det ändå, att du icke blef Waldemars maka och således icke heller återvände till allt det goda och rätta, som du nu trampar under fötterna! Det är *mitt* fel, och *min* pligt är äfven, att på det enda sätt, som är öfrigt, söka att godtgöra, hvad jag brutit mot dig. Detta kan endast ske, om jag kunde lyckas att lugna dig, att föra in dina tankar på förnuftets väg. Waldemar är för dig förlorad, det medgifver jag; men hvad är det, du egentligen saknar? O, att det vore honom själf, utan alla de ornament, som lyckan slösat på honom! O, att så vore, ty då vore du ändå i det hela god och rättänkande, och endast jag den dårade. Men ack, jag fruktar, jag fruktar, att det är de yttre fördelarne af denna förening, som du saknar. Tänk efter, Olivia, hvem har väl mera skäl att tro detta än jag? Och om *så* är, då vill jag försöka att trösta dig, *på ditt sätt*, då vill jag bevisa dig, att, med din rikedom, din skönhet, ditt namn, du troligen snart finner någon, som kan ersätta dig så väl Waldemar som mig.

Olivia lyssnade obetydligt till hans ord. Hon

var ömsom lik ett *ondt* och ett *sjukt* barn. Än jämrade hon sig, än stampade hon med foten och ville i intet afseende lyssna hvarken till förnuf-tets röst eller till kärlekens, ty äfven denna återtog Edward efter hand, dels af vanlig ombytlig natur, dels för det han fruktade för den häftiga flickans sinnen, som tycktes vara i hög grad upprörda, och till hvilkas lugnande han försökte hvarje utväg. De våldsamma känslor, åt hvilka hon, utan allt återhåll, öfverlemnadt sig, hade gjort henne alldeles vanmäktig. Edward kände ett djupt medlidande med den arma, hvars ofärd han ändå alltid tillskref sig; dessutom glömmar man så snart fel och brister hos ett ungt barn; man vill så gerna tro, att det snart och sjelfviligt skall åter böjas till det goda och rätta, och framför allt förlåter och återgår man fort nog till hvarje känsla, när man är en Edward, och när den brottsliga är så skön som Olivia. Derföre må ingen häpna, när man medgifver, att Edwards ord slutligen togo följande vändning:

— Olivia, Olivia, min söta älskade flicka, sansa dig, luta dig emot detta hjerta, som är ditt för evigt, om du det *vill!* Minns, huru lyckliga vi voro *då*, när brottet tyngde öfver oss! *Nu* äro vi fria, nu är det ingen synd att älska hvarandra, och *nu* så olyckliga! Ack, Olivia, huru kan det så vara? Säg, säg, att du återtager dina hårda ord! Jag

vill glömma *allt*, och ännu en gång bjuder jag dig att med hela mitt lif, med allt, som kan finnas i min magt, godtgöra alla de osaliga stunder, allt det onda, jag på så många sätt tillfogat dig.

Han hade under tiden tryckt den förtviflade flickan till sitt hjerta. Detta tycktes vara det enda, som återgaf henne hennes förnufts bruk. Hon närmade sig villigt till Edward. Hon slog sina armar om hans hals och började sagta gråta, med hufvudet lutadt mot hans axel. Nu glömde Edward allt, hvad som föregått. Nu var han åter den ömt älskande. Nu tänkte han icke mera, ty *alla tankars uppehåll* var ett tillstånd, i hvilket han ofta nog befann sig. Han var säll och lycklig i *nu'et* och hade lika litet kvar af *minnen* som aning om framtiden, eller ens om den storm, som så snart skulle utbryta.

Ett par minuter hade ilat fram under denna dvallika sällhet för de tvänne arma, nästan lika svaga, människohjertan, som här hvilade emot hvarandra, då hastigt ljudet af en häftigt talande hördes, och derefter steg af tvänne kommande personer, som skyndsamt nalkades galleriet. I samma ögonblick öppnas dörren, och grefvinnan, med hela vredens tegelröda färg på sin panna, och Waldemar med alla ovilljans tecken i sina drag, trädde in derstädes.

Edwards *första* känsla var väl att släppa O-

livia, men den *andra* att hålla henne kvar. När den uppretade modern detta märkte, ilade hon fram, ryckte flickan från Edward och började nu apostrophera honom på ett sätt, som endast en uppretad qvinna det kan, utan religion, utan rättskänsla, utan rättvisa och nästan för första gången drifven af sina passioner att förgäta det älskade och heliga *le decorum*. Hon utöste smådelser och de hårdaste ord, så väl öfver Waldemar som Edward, och glömde dermed icke heller den arma flickan, som nu icke hade mera än en känsla: räddhoga för den förfärliga modern.

Slutet af allt detta blef, att hon ryckte till sig Olivia, ville hvarken höra, hvad Waldemar eller Edward ämnade anföra, och skyndade, med flickan vid handen, upp på sina rum, der hon genast gaf befallning om anstalter till en snar och skyndsam afresa.

Waldemar och Edward stodo häpna och förstenade, stirrade på hvarandra. De hade aldrig en gång tänkt sig en dylik scène.

— Drömmer jag, eller är jag vaken? — sade slutligen Waldemar, och Edward besvarade hans fråga, med hvad man väl minst skulle kunnat vänta af hvilken annan som helst än just af Edward, — med ett gapskatt.

— Ja, om detta är en dröm, — sade han deref-

ter — så är det en förb... otäck dröm, och jag vore färdig sjunga:

Jag vill ej drömma mer, etc.

— Huru kan du skratta och skämta vid något så ohyggligt? — sade Waldemar med en nästan förebrående ton — Hurudant är ditt förhållande till flickan? — frågade han — Endast derpå kunna vi bygga, ty med denna furie till moder tviflar jag att vi någonsin komma till rätta, om icke flickans böner och tårar kunna göra det.

— Mitt förhållande till flickan! — svarade Edward — Ja, sannerligen, om jag det vet. Jag fruktar, att moder och dotter äro lika omöjliga att bringa till förnuft. Jag förstår hvarken den ena eller den andra, och jag tror, att jag och du och något hvar äro lyckligast, om vi få vandra skiljda vägar med dessa fruntimmer.

— Huru! — sade Waldemar med yttersta förvåning. — Jag tror, J ären galna alla tillsammans, och du icke minst. Om detta är ditt allvar, så vet jag icke bättre än att låta dem resa, som den förfärliga frun sade sig ämna inom en quarts timma.

— Hvad gör Carl? — frågade Edward efter en liten stunds besinnande.

— Han läser i Nôtre Dame; men hvad ämnar du sjelf företaga? Det ville jag heldre veta.

— Tacka Gud, när allt detta är väl förbi; — svarade Edward — hvad skulle jag annars göra?

— Faites ce que dois, advienne que pourra! —
svarade Waldemar tankfullt.

— Nå väl, — återtog Edward efter en lång stunds
betänkande — då är väl min pligt ändå att gå upp
och söka blika detta vilddjur, ty jag är likväl
enda orsaken till all denna villervalla.

— Jag skulle tro, att det vore rättast. — genmäl-
te Waldemar.

— Nå väl! — suckade Edward — Bed då en bön
för mig och alla olyckliga vägfärande! Jag går;
— men sannerligen gick jag icke heldre rakt in
i canonelden.

— Jo, jo, — sade Waldemar halfhögt till sigsjelf,
sedan Edward lemnat rummet — jo, jo, det för-
undrar mig just icke; men, huru sakerna kunna
stå så här, det förstår och fattar jag ännu icke.

6000208136

Göteborgs universitetsbibliotek

